

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE **GEMERSKÉ DECHTÁRE**

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres Rimavská Sobota, obec Gemerské Dechtáre – ŠÚJ 514764
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Základné údaje	
Kraj:	Banskobystrický kraj
Okres:	Rimavská Sobota
Región:	Cerova vrchovina
Poloha:	48°14'53"S 20°02'12"
Nadmorská výška:	206 m n. m.
Rozloha:	20,2 km ² (2 020 ha)
Počet obyvateľov:	442 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	21,88 obyv./km ²
Nacionále	
PŠČ	980 04
ŠÚJ	514764
EČV	RS
Tel. predvoľba	+421-47
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Gemerské Dechtáre
	Hlavná 170
	980 04 Hostice
Web:	www.gemerskedehtare.webnode.sk
E-mail:	gm.dehtare@stonline.sk gm.dehtare@mail.t-com.sk zagyis@mail.t-com.sk
Telefón:	047 / 569 96 37
Fax:	047 / 569 96 37

OBSAH

1 ÚVOD	4
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE GEMERSKÉ DECHTÁRE	10
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	11
2.1. HISTÓRIA OBCE	11
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	12
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	15
2.4. DOPRAVA	18
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	21
2.6. OBYVATEĽSTVO	26
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	32
2.8. BÝVANIE	34
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	35
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	37
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	37
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	39
2.13. ŠPORT	39
2.14. KULTÚRA	39
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	40
2.16. STRAVOVACIE A REŠTauračné SLUŽBY	40
2.17. CESTOVNÝ RUCH	40
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2014	41
2.19. SAMOSPRÁVA	41
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	42
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	43
3 SWOT ANALÝZY	47
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	49
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	50
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	50
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	51
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	52
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	53
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	54
3.8 KULTÚRA	55
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	56
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	56
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	57
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE GEMERSKÉ DECHTÁRE	58
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA GEMERSKÉ DECHTÁRE	64
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE GEMERSKÉ DECHTÁRE	65

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	68
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA GEMERSKÉ DECHTÁRE	74
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	75
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	75
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	75
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	76
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	77
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	77
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	78
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	78
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	79
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	80
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	80
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY.....	81
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	81
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	81
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	82
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	83
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	83
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	84
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	85
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	85
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	86
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	87
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA GEMERSKÉ DECHTÁRE	89
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR OBCE GEMERSKÉ DECHTÁRE	90
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHSR.....	91
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	93
8 AKČNÝ PLÁN	94
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	94
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	94
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	96
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	97
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	98
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	99
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	100
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	101
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	102
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	103
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	104
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA GEMERSKÉ DECHTÁRE	106
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	107
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	107
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	109
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	110
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	111
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	113
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	114
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	116
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	117
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	118
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	119
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	120
10 ZÁVER.....	126
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	127

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre s výhl'adom do roku 2024 (PHSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií, - spracovania PHSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		

Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na:

Miestnej úrovni

- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**
- **PHSR 2005 - 2015**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 - 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 - 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 - 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 - 2015
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

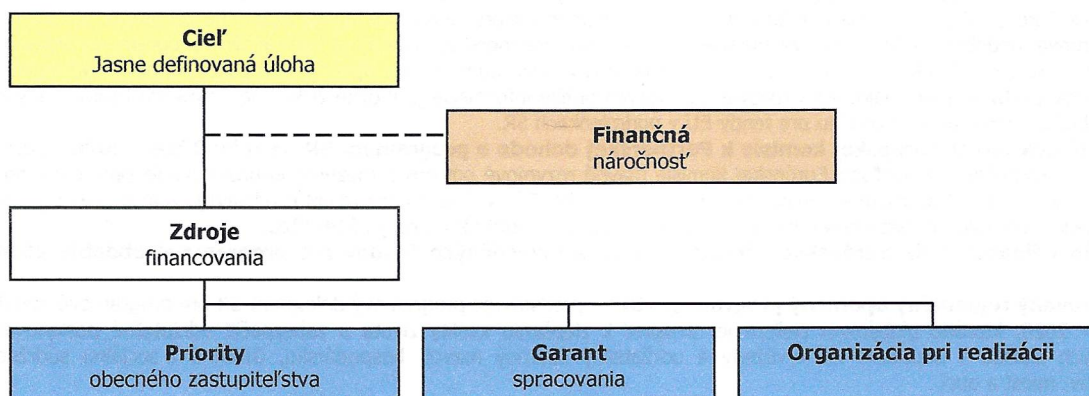
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúci plošný (celošťátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Gemerské Dechtáre. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých Projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych Projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných Projektov. V prípade financovania Projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Gemerské Dechtáre má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EU. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôbovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.Č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR	MH SR	1a, 10 1b, 3	EFRR, ESF
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9 8,9,10, 9a	EFRR, ESF
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MŠVVŠ SR MDVRR SR MH SR	10 4c 4,7e	KF, EFRR
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MV SR MK SR VÚC	5b 6c 5,6,7,9,10, 5,6,7,9,10,	ESF, EFRR
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer - 2

PHSR obce Gemerské Dechtáre integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Gemerské Dechtáre 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHSR 2005 - 2015, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer - 3

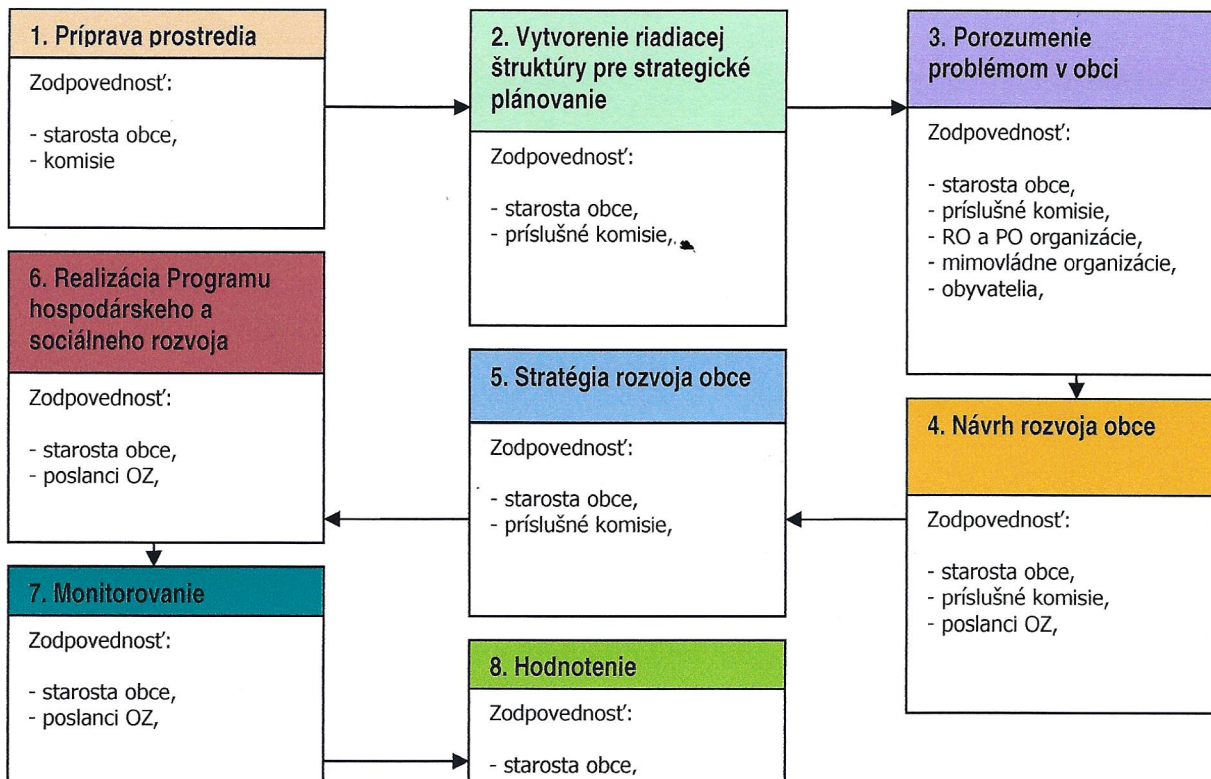
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Gemerské Dechtáre. Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie.
2	Zapojenie všetkých účastníkov procesu. Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce.
4	Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach. hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
5	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Pribežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

*Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre
2015 - 2024*

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Rimavská Sobota súčasťou Vyššieho územného celku B. Bystrica.

Základná charakteristika obce Gemerské Dechtáre (k 31.12.2013)

Kód obce	514764
Názov okresu	Rimavská Sobota
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PSČ	980 04
Telefónne smerové číslo	47
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1246
Nadmorská výška obce - mesta v m	217
Celková výmera územia obce [km ²]	20 203 877
Hustota obyvateľstva na km ²	22
Zdroj: ŠÚ SR	

Kataster obce sa rozprestiera na rozlohe 20,2 km². Nadmorská výška obce sa nachádza v 217 m.n.m.. Gemerské Dechtáre sú gemerská obec (v historickom regióne Gemer) v pohorí Cerová vrchovina (podcelok Petrovská vrchovina - oddiel/časť Hostická kotlina) na Slovensku v okrese Rimavská Sobota s obyvateľstvom dominantne maďarskej národnosti, ktorí obec nazývajú Dété. Stavebnou dominantou obce je jednoloďová rímskokatolícka neoklasicistická kaplnka svätého Štefana (resp. kostolík, pôvodne zasvätený Sedembolestnej Panne Márii z roku 1880) na návrší s príslušným cintorínom (zvonica z 19. storočia) a k novším stavebným pamiatkam patrí socha uhorského kráľa svätého Štefana (maď. Szent István király), umiestnená pri schodoch, vedúcich do kostolíka. V obci pôsobí základná škola a materská škola s vyučovacím jazykom maďarským, knižnica a hasičský zbor (https://sk.wikipedia.org/wiki/Gemersk%C3%A9_Deht%C3%A1re, 30.9.2015).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Najstaršie stopy po osídlení územia siahajú až do mladšej doby kamennej (6000 – 2900 pr. n. l.). Nálezy troch pokladov bronzových šperkov vedú k predpokladu, že v širšom priestore existovali v strednej a mladšej dobe bronzovej (15. – 7. stor. pr. n. l.) dielne na výrobu bronzových predmetov. Ďalšie archeologické pamiatky dokladujú prítomnosť ľudí na tomto území v staršej dobe železnej (7. – 3. stor. pr. n. l.). Po Keltoch (3. – 1. stor. pr. n. l.) a Germánoch (1. – 4. stor.) prešlo v období sťahovania národov (5. – 6. stor.) tadiaľto viacero skupín rozličného etnického pôvodu. Napokon sa tu natrvalo usadili Slovania. Z viacerých náznakov možno predpokladať, že prevažne roľnícke slovanské (slovenské) obyvateľstvo sa v oblasti udomácnilo v 7. – 8. stor. O nasledujúcom vývine tohoto osídlenia svedčia napríklad esovité záušnice, hlásiace sa do veľkomoravského obdobia (9. stor.), či slovenské motívy názvov miestnych osád "zakonzervovaných" v ich maďarských variantoch (Mučín, Trnovec, Gač, Techan a i.). Od začiatku 10. stor. tu prenikali vojenské skupiny staromaďarských kmeňov. Maďarskí pastieri – dobytkári sa tu nastálo usadzovali však až od polovice 11. storočia. A postupne i oni prechádzali na roľnícky spôsob života.

Prvá písomná zmienka o sídle pochádza z roku 1246 (po mongolskom/tatárskom vpáde do Uhorska), keď patrila rodu Ratoldoy (slov. Ratoldovci), ale osídlenie územia je staršie. Počas vojenských výpadov Osmanskej ríše v 16. až 17. storočí a za morovej epidémie v r. 1709 - 1710 obec spustia a v roku 1715 tu žil len jeden urbárik. V rokoch 1938 - 1944 (počas 2. svetovej vojny) sídlo patrilo pod okupované územie Slovenska tzv. Horthyovským Maďarskom (https://sk.wikipedia.org/wiki/Gemersk%C3%A9_Deht%C3%A1re, 30.9.2015).

Pôvodne sa nazývala Deltar (r. 1246), neskôr Dehcher (r. 1427), Dété (r. 1808), Detiar (r. 1920) až od r. 1948 Gemerské Dechtáre. Obec pôvodne patrila Ratoldovcom, po nich viacerým zemepánom. Za tureckých vojen v 16. - 17. storočí a za morovej epidémie v r. 1709-1710 obec spustia, takže v r. 1715 tu žil len jeden urbárik. Neskôr v r. 1828 už mala 75 domova 573 obyvateľov, ktorí sa zaoberali poľnohospodárstvom. V rokoch 1938-1944 boli Gemerské Dechtáre pripojené k Maďarsku. Jrd tu bolo založené v r. 1957 (<http://gemerskedehtare.webnode.sk/obec-kozseg/historia-tortenelme/>, 30.9.2015).

Vymedzenie územia

Obec Gemerské Dechtáre sa rozprestiera v strednej časti južného Slovenska na Gemeri. Obec obklopuje Cerová vrchovina a Paloczska vrchovina. Oblasť je vhodná pre rozvoj priemyslu a poľnohospodárstva, ale na základe zemepisných, prírodných a kultúrnych daností sú tu ideálnejšie podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, turistiky, agroturizmu a obchodno-ekonomických aktivít. Oblasť momentálne patrí medzi najzaostalejšie regióny. Percento nezamestnanosti je vysoké, a v posledných rokoch nekleslo pod 30 %. Región je bohatý na prírodné krásy s premenlivou flórou a faunou, svedčia o tom chránené prírodné oblasti. Z hľadiska turizmu sa tu nachádza množstvo prírodných krás, kultúrne a historické pamiatky. Úrodná pôda je kvalitná, podnebie umožňuje rozvoj poľnohospodárstva, oblasť je bohatá na minerálne zdroje.

Katastrálne územie Gemerských Dechtárov susedí s chotármi obcí: Jesenské, Hodejovec, Hajnáčka, Gemerský Jablonec, Dubno, Petrovce, Jestice a Hostice. V južnej časti chotára sa nachádzajú pôvodne poľnohospodárske usadlosti (samoty): Studničné, Uhl'ové rameno (ovčín), Senná (maď. Szenág) a Slučia samota (maď. Salonkász/Szalonkás). V roku 1333 sa spomína osada v chotári obce - Kutas (Kutus) alebo aj Kwithas (r. 1469), ktorá zanikla za vojenských výpadov Osmanskej ríše a zmenila sa na samotu (https://sk.wikipedia.org/wiki/Gemersk%C3%A9_Deht%C3%A1re, 30.9. 2015).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Územie geomorfologicky patrí do Matransko – slanskej oblasti, zaberá časť celku Cerová vrchovina a to najmä Hajnáčsku vrchovinu, Petrovskú vrchovinu a Fil'akovskú brázdú. Najrozšírenejším horninovým typom pohoria sú pieskovce tzv. Fil'akovského súvrstvia, spodnomiocénneho veku. V centrálnej a západnej časti vystupujú aj vulkanity. Sú reprezentované v malej miere andezitmi, ktoré sú strednomiocénneho veku a v prevažnej časti bazaltami z konca treťohôr až začiatku štvrtohôr. Časové rozpätie bazaltovej sopečnej činnosti je od 5 do 1,4 mil. rokov a pohorie sa začleňuje medzi najmladšie v rámci vnútrokarpatského sopečného pásma. Východná časť, ktorá je budovaná pieskovecami, má charakter pahorkatiny až vrchoviny. Reprezentujú ju úzke chrbáty, ktoré sú rozčlenené početnými dolinkami. Svahy krátkych chrbátov často dosahujú sklony až 45°, pričom ich nadmorská výška nepresahuje 400 m. Pri modelácii reliéfu badať silný vplyv pôsobenia vodnej erózie na pieskovce, a to nielen vplyvom občasných tokov, ale aj plošného pôsobenia zo zrážok, kde sa odráža rôzna odolnosť rozpadavých pieskovcov a odolnejších tvrdších lavíc. Táto rôznorodosť vytvára pôsobivý krajinársky obraz. Nezastupiteľný význam v Cerovej vrchovine má vulkanický reliéf. Je reprezentovaný rôznorodými tvarmi, ktoré sú dobre zachované a málo porušené. Majú tak nielen výrazný krajinársky, ale predovšetkým vedecký význam. V území sa nachádzajú tabuľové hory, stolové hory, vypreparované výplne sopúchov,, zvyšky maarov, vypreparované úzke hrebene na lávových prúdoch, čadičové skalné formy, kamenné moria ako aj pseudokrasové jaskyne. Reliéf v tejto časti je členitý, najvyššie nadmorské výšky dosahujú andezitové lakolity, mohutné masívy Karanč, 725 m.n.m. a Šiator, 660 m.n.m. Najnižšie miesto v oblasti sa nachádza vo východnej, pieskovcovej časti, na styku s Rimavskou kotlinou, kde dosahuje výšku 170 m.n.m. (<http://www.cerovavrchovina.eu/prirodne-pomery/geomorfologia/>, 25.9.2015).

Geologické pomery

Najrozšírenejším horninovým typom sú tu pieskovce tzv. fil'akovského súvrstvia. Usadili sa v spodnom miocéne z mladotret'ohorného mora, ktoré v tomto období práve ustupovalo z oblasti Západných Karpát. O charaktere usadenín, o zmenách morského dna a o nástupe suchozemských sedimentov nám poskytne ucelený obraz PP Čakanovský profil pri Čakanovciach. Sú to žltohnedé rozpadavé pieskovce fil'akovského súvrstvia, v hornej časti ktorých zaujímavé šikmé zvrstvenie prezrádza časté zmeny konfigurácie dna a morských prúdov na pobreží. Ďalej tu možno nájsť vápnité prachovce s drobnými skamenelinami morských mäkkýšov (tzv. čakanovské slíry), vyššie riečne štrky, piesky, jazerné íly a ryodacitové tufy (pôvodne vulkanický popol), ktoré sa už usadili v suchozemskom prostredí. V rôznych vývojoch pieskovcového súvrstvia sa zriedkavo nachádzajú aj skameneliny. Najvyššia časť súboru, tzv. jalovské vrstvy, na rovnomennej lokalite PP pri Drní napr. obsahujú zuby žralokovitých rýb, zo štrkopieskov od Šiatorskej Bukovinky a z Lipovian pochádzajú nálezy prekremenelého kmeňa a v ryodacitových tufoch pri Lipovanoch (mimo územia CHKO) sa zachovali listy spodnomiocénnych subtropických rastlín. Ďalší geologický vývoj územia bol poznačený najmä

vplyvmi stále silnejúcej sopečnej činnosti. V strednom miocéne do najvyššej časti zemskej kôry vnikla andezitová láva. V súčasnosti sú andezity pri Šiatorskej Bukovinke predmetom ťažby a predstavujú surovinu pre cestársky a stavebný priemysel. Andezitová láva pôvodne stuhla pod povrchom, no neskôr, koncom tret'ohôr sopečná činnosť zasiahla celú západnú časť Cerovej vrchoviny s plnou intenzitou. Po štruktúrnych zlomoch, siahajúcich hlboko do zemskej kôry, sa na povrch dostali čadičové sopečné produkty v rôznych podobách: ako sopečný popol, rôzne úlomky, útržky a bomby, ako plyny a pary, ako tečúca láva. Takáto sopečná aktivita sa počas geologického vývoja Západných Karpát opakovala niekoľkokrát - doprevádzajúc spravidla etapy horotvorných pochodov no v Cerovej vrchovine sa nachádzajú v najucelenejšej forme ako pozostatky najmladšieho vulkanizmu na Slovensku. Chemický charakter jeho produktov bol bázejší, produktami sú bazalty (čadice) a jeho tufy. V súčasnosti predstavujú značnú časť vedeckých a krajinársko-estetických hodnôt Cerovej vrchoviny. Nachádzajú sa tu struskové kužele sopiek (napr. SPR Ragáč, Medveš, Monica, Bagova skala, Guda), brekciové a lávové výplne bývalých, dnes už zvetrávaním a odnosom vypreparovaných sopečných komínov (PR Hajnáčsky hradný vrch, PP Soví hrad), čadičovou lávou vyplnené komínové žily (NPR Šomoška, Steblova skala, Zaboda, Ostrá skala, Tilič, Črep), bývalé lávové prúdy a pokrovy (hrebeň Ragáč-Borkút, belínsky prúd, Pohanský hrad, lávový pokrov Mačačej, Guda-Dobogov) a zvyšky veľkých kráterov - tzv. maarov často s usadeninami kráterových jazierok (Kostná dolina pri Hajnáčke, Hodejov, Filákovský hradný vrch). Práve z takého kráterového jazierka juhovýchodne od Hajnáčky pochádzajú svetoznáme pozostatky kostí tapírov, mastodontov, medveďa pandu, opice a ďalších cicavcov, ktoré poskytli významný oporný bod pre stanovenie biostratigrafickej škály koncom tret'ohôr. Čadičová sopečná aktivita pretrvávala až do štvrtohôr. Podľa určenia absolútneho veku bazaltov časové rozpätie sopečnej činnosti je od 2,6 do 1,4 mil. rokov. Na konci tret'ohôr a v starších štvrtohorách nastal zásadný prelom vo vývoji tejto oblasti. Územie sa začalo postupne dvíhať v podobe mohutnej klenby. Povrchové toky sa čoraz hlbšie zarezávali do podlažia. Mäkkšie pieskovce pritom podľahli eróznej činnosti tokov ľahšie ako tvrdé, odolné čadice. Preto sa nachádzajú čadice lávových prúdov, ktoré voľakedy vyplňovali doliny, dnes v najvyšších častiach Cerovej vrchoviny. Nastal obrátený obraz tvárnosti povrchu oproti pôvodnému stavu, vznikla tzv. inverzia reliéfu. Výzdvih územia bol doprevádzaný procesom zvetrávania, ktorý bol najintenzívnejší počas chladných období v starších štvrtohorách (pleistocéne). Vtedy bol vegetačný pokryv najslabšie vyvinutý. Zvýraznili sa tvary sopečných foriem, ako výplň sopúcha (diatrémy) v Hajnáčke a v Šuriciach, na okrajoch lávových prúdov sa vytvorili esteticky pútavé skalné bralá a kamenné moria, napr. na lokalitách Pohanský hrad, Šomoška, Belínske skaly, Ragáč, Monica. Na Ragáči sa odkryla malá vulkanicko-explozívna, tzv. Ebeczkého jaskyňa, ktorá vznikla výbuchom sopečných plynov a je ojedinelá tohto druhu v Česko-Slovensku. Ďalšia pseudokrasová jaskyňa, tzv. Labyrintová na Pohanskom hrade, ktorá so svojou dĺžkou 151 m je najdlhšou jaskyňou tohto druhu na Slovensku, vznikla nahromadením čadicových balvanov kamenného mora. Čadicové útvary nás obdarovali aj ďalšími cennými prírodnými atraktivitami. Počas tuhnutia lávy vznikli rôzne typy odlučnosti, ktoré sa zvetrávaním, prípadne aj ľudskými zásahmi zvýraznili. Unikátne sú päť- až šesťboké stĺpy čadiča v SPR Šomoška a na Steblovej skale, ale z vedeckého a náučného hľadiska sú cenné aj príklady gul'ovitej odlučnosti tejto horniny na Ostrej skale a na Pohanskom hrade.

Pôdne pomery

Následkom zvetrávania sa na území vytvorili prevažne piesčito-hlinité, stredne ťažké pôdy. V lesných porastoch sa vyskytujú aj hlinité, na mokrejších nivách aj íľovito-hlinité pôdy. Humusový horizont je pomerne plytký. Strmé svahy na pieskovcových chrbtoch sú veľmi náchylné na eróziu. Výmloľovou eróziou sú postihnuté najmä odlesnené svahy s intenzívnym vypásaním. Pod tenkým 0,1 – 0,3 m humusovým horizontom, rankrových pôd s obsahom 4-5 % sa humusu sa nachádza horizont s nevýraznými prejavmi sialitického zvetrávania. Takáto stavba profilu je diagnostická pre subtyp kambizemné rankre – hnedé rankre, z hľadiska základných chemických vlastností má jedna časť týchto pôd sorpčný komplex nasýtený bázeckými kationmi. Ďalej sú pre túto oblasť typické pararendziny a rendziny. Vyskytujú sa v mozaike s pôdami typu hnedozemí na nekarbonátových deluviálnych sprašových hlinách. Veľká časť týchto pôd je erodovaná, pričom pôdne profily najviac erodovaných hnedozemí sú blízke parendzinám kambizemným. Pri uplatňovaní genetického hľadiska ich však musíme považovať za rôzne hrubé erózne trosky hnedozemí. V íľovitej frakcii prevláda asociácia montmorillinit – illit s prímiesou chloritu. Černozeme – tieto pôdy sa v opisovanom území v zonálnej forme nevyskytujú, okrem iného aj pre absenciu väčších areálov typických spraší. Černozeme Rimavskej kotliny majú v recentnom pôdnom pokryve malé zastúpenie. Hnedozeme – sa v opisovanom území vyskytujú v dvoch variantoch (podľa pôdoveterného substrátu), ktoré určujú

najmä ich odlišné fyzikálne vlastnosti. Typické hnedozeme sa na území Rimavskej kotliny temer nevyskytujú, okrem nepatrných lokalít na hranách riečnych terás v južnej časti kotliny, na ktorých sú spraše. Absolútnu väčšinu tohto typu reprezentujú hnedozeme luvizemné, charakteristické tenkým 0,3 m svetlohnedým humusovým horizontom. Luvizeme (ilimerizované pôdy) a pseudogleje, tieto dva typy pôdy, vyskytujúce sa v opisovanom území, sú vo väčšine prípadov vlastnosťami i genézou blízke, preto majú i podobnú charakteristiku. Jedným zo spoločných znakov je pseudoglejový efekt, ktorý je výsledkom predovšetkým veľmi rozdielného zrnitostného zloženia pôdneho profilu. V týchto podmienkach profilovej stavby dochádza vo vlhkých oblastiach k dočasnému prevlnutiu vrchnej časti pôd s redukčnými procesmi, ktoré sú v suchých obdobiach vystriedané oxidačnými procesmi až výrazným vysychaním. Kambizeme (hnedé pôdy) - sa v opisovanom území vyskytujú len v severnej časti, na delúviách silikátových hornín Pokoradzkej a Blžskej tabule. Zrnitostne sú stredne ťažké so stredným až veľkým obsahom štrku s rôznou hrúbkou profilu. Čiernice (alebo lužné pôdy) sú zrnitostne ílovito-hlinité, ojedinele až ílovité. Podľa vertikálnej stavby pôdneho pokryvu holocénnych riečnych nív ich považujeme za najstaršie pôdy týchto geomorfologických jednotiek. Fluvizeme (nivné pôdy) majú v opisovanom území väčšinou výrazné znaky glejových procesov – fluvizeme glejové. Zrnitostne sú stredne ťažké, niekde (napríklad v nive Blhu) aj ťažké.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Gemerské Dechtáre od roku 2004.

Výmera územia v ha.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. obce	2 020,4	2 020,4	2 020,4	2 020,4	2 020,4	2 020,4	2 020,4	2 020,4	2 020,4	2 020,4	2 020,4
Pol'no. pôda - spolu	1 274,4	1 274,4	1 274,4	1 274,3	1 274,3	1 274,3	1 274,3	1 274,3	1 274,3	1 274,3	1 274,3
- orná pôda	340,6	340,6	340,6	340,6	340,6	340,6	340,5	340,5	340,5	340,5	340,5
- vinica	15,4	15,4	15,4	15,4	15,4	15,4	15,4	15,4	15,4	15,4	15,4
- záhrada	21,7	21,6	21,6	21,6	21,6	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5
- trvalý trávny porast	896,7	896,7	896,7	896,7	896,7	896,7	896,8	896,8	896,8	896,8	896,8
Nepol' pôda - spolu	746,0	746,0	746,0	746,1	746,1	746,1	746,1	746,1	746,1	746,1	746,1
- lesný pozemok	680,9	680,9	680,9	680,9	680,9	680,9	680,9	680,9	680,9	680,9	680,9
- vodná plocha	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1
- zast. pl. a nádvorie	46,9	46,9	46,9	47,0	47,0	47,0	47,0	47,0	47,0	47,0	47,0
- ostatná plocha	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celková výmera katastrálneho územia obce je 2020,4 ha. Poľnohospodárska pôda spolu činila celkovo 1274,3 ha. Nepoľnohospodárska pôda tvorila 896,8 ha. V sledovanom období nedošlo k zmene výmery jednotlivých pôd katastra.

Hydrologické pomery

Povrchové vody Gemera odvádza vejárovitá riečna sústava Slanej, ktorej povodie má rozlohu 3 191 km². Pramení pod masívom Stolice a na svojom toku južným smerom priberá najprv menšie, prevažne ľavostranné prítoky, na strednom toku prijíma väčšie pravostranné prítoky Štítnik, Muráň, Turiec a krátko pred opustením územia svoj najväčší prítok Rimavu s jej prítokmi Rimavicou, Gortvou a Blhom. Z podzemných vôd sú pozoruhodné minerálne vody, ktoré sa líšia zložením podľa prostredia v ktorom vznikali. V okolí obce, ale hlavne v okolí Hajnáčky a Tornali sa vyskytujú vápenato-uhličitanové minerálky. V intraviláni a extraviláni obce sa nachádzajú 4 menšie vodné toky, ktoré sa v čase privalových dažďov z neregulovaných koryt vylievajú do okolia. Ďalším problémom je zloženie tunajšieho podložia, ktoré tvoria prevažne rýchlo odplaviteľné horniny. Tie tvoria v korytách nánosy významne znižujúce prietok vodného toku.

Klimatické pomery

Teplotné pomery

V tvorbe teplotných pomerov sa popri slnečnom žiarení a cirkulačných vplyvoch pri prenikaní rôzne teplých vzduchových hmôt uplatňuje hlavne nadmorská výška, tvárnosť terénu a orientácia obce. Najteplejším mesiacom v roku je v obci júl, ktorého priemerná teplota je 19 až 20 °C. Najchladnejším

mesiacom je január s mesačným priemerom -4 °C, pričom priemerná ročná teplota dosahuje 8,5 - 9,0 °C. V ročnom období je najväčší vzostup teplôt od marca do mája, najväčší pokles od septembra do novembra. Priemerné mesačné teploty prezentuje nasledujúca tabuľka.

Teplotné pomery v okolí obce												
Mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Teplota	-4,5	-1,9	3,5	9,5	14,6	17,9	19,4	18,6	14,6	9,0	4,0	-1,1
Zdroj: OSVETA												

V dennom chode je maximum teploty spravidla o 14. hodine a minimum tesne po východe slnka. Absolútne teplotné extrémny sa tu pohybujú v rozmedzí od -24,5 °C v zime po 35,5 °C v lete.

Vlhkosť vzduchu

Relatívna vlhkosť vzduchu má v podstate opačný ročný chod ako teplota vzduchu. Najvyššie hodnoty sú v zimných mesiacoch s maximom v decembri, najnižšie v teplej ročnej dobe s minimom v apríli a máji. V týchto mesiacoch do obce prínášajú z vyšších zemepisných výšok pôvodom chladný vzduch s malou absolútnou vlhkosťou. Za extrémnych situácií dosahujú minimálne hodnoty relatívnej vlhkosti 20 % až 15 %. Pôdna vlhkosť, ktorá patrí medzi najdôležitejšie ekologické činitele, má v priebehu vegetačného obdobia klesajúcu tendenciu hodnôt aj napriek tomu, že uprostred leta vlhkosť pôdy prechodne zvyšujú výdatné dažde.

Zrážkové pomery

V ročnom chode pripadajú najvyššie úhrny zrážok na letné mesiace, v ktorých dostávajú zásluhou búrkových dažďov a prehánok 80 až 90 mm. Júnové maximum zrážok je dôsledkom intenzívnych dažďov v období tzv. európskeho letného monzúnu a prechodu južných tlakových porúch z oblasti Jadranského mora. Najmenej zrážok padá v zimných mesiacoch a na začiatku jari, keď mesačné úhrny zrážok predstavujú v priemere 30 až 40 mm. Denný chod zrážok má v letnom období výrazne poludňajšie maximum v súvislosti s najčastejším výskytom búrok, ktoré bývajú v priemere 20 dní do roka.

Snehové pomery

Snehový režim, číselne vyjadrený počtom dní so snehovou pokrývkou, jej výškou a kalendárnym trvaním, je úzko zviazaný s priebehom teplôt a zrážkami v zimnom období. Snehová pokrývka sa v obci v priemere vyskytuje v druhej - tretej dekáde novembra a trvá do polovice marca, avšak vzhľadom na malú nadmorskú výšku obce a premenlivosť teplôt je počas zimy dosť nestála. Jej priemerná výška je malá a pohybuje sa od 5 do 10 cm, vo februári do 15 cm pri priemernom maxime cca. 20 cm uprostred zimy. Do roka tu býva v priemere 60 dní so snehovou pokrývkou. Aj v najchladnejšom mesiaci – január je tretina, v decembri až polovica dní bez snehu, čo umožňuje vznik holomrazov.

Oblačnosť a slnečný svit

Ročný priebeh oblačnosti má klesajúci trend od januára do septembra, ktorý sa tiež vyznačuje najväčším počtom jasných dní. Veľký nárast oblačnosti a zamračených dní od tohto mesiaca po najoblačnejší mesiac december s najmenším počtom jasných dní súvisí s výskytom hmiel. V dennom chode je najväčšia oblačnosť v zime v ranných hodinách, a to najmä v nižších polohách, s postupným prechodom do teplej časti roka sa najväčšia oblačnosť v súlade s tepelnou konvekciou presúva do poludňajších a odpoľudňajších hodín.

Priemerný počet jasných dní a dĺžka slnečného svitu.												
Mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Jas. dni	3,6	3,6	5,9	4,3	3,7	2,8	5,0	5,8	7,4	5,9	3,0	2,6
Zamr. dni	16,3	12,9	10,5	8,5	7,6	8,0	5,9	5,8	6,4	10,6	16,6	19
Sl. svit v hod.	51	88	153	171	222	226	235	214	183	136	47	34
Zdroj: OSVETA												

Ročná suma slnečného svitu sa v obci pohybuje v rozmedzí od 1700 do 1760 hodín, vo vegetačnom období približne 1250 hodín. Priemerný počet dní bez slnečného svitu v roku je 80, pričom najviac takýchto dní je od novembra do februára.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Živočíšstvo

Rozmanitosť tunajších rastlinných spoločenstiev vytvára ideálne podmienky pre výskyt početných druhov živočíšnej ríše. V tunajších potokoch nachádza vhodné podmienky života čoraz vzácnejší rak riečny (*Astacus astacus*). Čisté vody dávajú možnosť obživy larválnym štádiám viacerých druhov vážok (*Odonata*). Na brehoch sa nachádzajú spoločenstvá vlhkomilných druhov mäkkýšov (*Mollusca*). Nachádza sa tu na Slovensku jediná lokalita druhu *Hygromia transsilvanica*. Na vlhké a vodné stanovišťa je okrem veľa druhov bezstavovcov viazaná aj celá ontogenéza rýb a časť ontogenézy obojživelníkov. Z obojživelníkov na vlhkých lesných stanovištiach žijú salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), skokan štíhly (*Rana dalmatina*), skokan hnedý (*Rana temporaria*). Kde sa voda prirodzene rozliala a vytvorila močiarne biotopy, alebo pomocou výstavby vodných nádrží človek umožnil vznik veľkých otvorených vodných plôch so zarastenými brehmi, vytvorili sa podmienky pre život druhov ako sú kuňka obyčajná (*Bombina bombina*), skokan zelený (*Rana esculenta* kl.), rosníčka zelená (*Hyla arborea*). V lesoch žijú druhy pestré spoločenstvá bezstavovcov a stavovcov. Súčasťou epigeickej zložky sú chránené druhy bystrušiek (*Carabus* sp.). Veľké odumierajúce exempláre dubov umožňujú viacročný larválny vývoj roháča obyčajného (*Lucanus cervus*), fuzáča obrovského (*Cerambyx cerdo*), nosorožníka kapucínskeho (*Oryctes nasicornis*) a veľa ďalších chrobákov. V stromoch žijúcimi larvami hmyzu sa živia farebné d'atlovité vtáky ako žlna zelená (*Picus viridis*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), d'ateľ malý (*D. minor*) aj vzácny d'ateľ hnedkavý (*D. syriacus*) a testár čierny (*Dryocopus martius*). V dutinách starých bŕtlavých stromov hniezdia aj zaujímavé druhy sov ako sova obyčajná (*Stryx aluco*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*) a vzácne výrik obyčajný (*Otus scops*). Okrem vtáctva v týchto dutinách vychovávali svoje mláďatá plšík lieskový (*Muscivora atricapilla*), plch obyčajný (*Glycis glycis*), veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*). V skalnatých častiach lesov vzácne hniezdia aj výr skalný (*Bubo bubo*) a sokol myšiars (*Falco tinnunculus*). Z veľkých cicavcov sú rozšírené jeleň európsky (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), sviňa divá (*Sus scrofa*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*) a aklimatizovaný muflon obyčajný (*Ovis montanus*). Vzácne môžeme stretnúť aj mačku divú (*Felis silvestris*) a jazveca obyčajného (*Meles meles*). Na rastlinné druhy bohaté stepné stanovišťa sa viaže výskyt mnoho vzácných druhov hmyzu a vtáctva. Vzácne druhy motýľov, ako vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*), dravá modlivka zelená (*Mantis religiosa*), motýľom podobný askalafus južný (*Ascalaphus macaronius*), zákonom chránené druhy blanokrídleho hmyzu rodu čmel (*Bombus* sp.) a ďalšie stovky druhov sú domáce v týchto podmienkach. Na ulovenom hmyze si odchovávali mláďatá krkľa belasá (*Coracias garrulus*), dudok obyčajný (*Upupa epops*) ako aj prekrásne farebný včelárík zlatý (*Merops apiaster*), ktorého hniezdiace nory sú vyhĺbené v hlbokých zárezoch pieskovcových vrchov. K vzácnym stepným druhom pavúkov môžeme priradiť stepníka červeného (*Eresus niger*) a križiaka pásikavého (*Agriope bruennichii*).

Rastlinstvo

Z fytografického hľadiska územie regiónu patrí do panónskej oblasti /Pannonicum/ Matranskej suchomilnej kveteny. Flóra je tu veľmi bohatá, len v Cerovej vrchovine sa vyskytuje viac ako 1200 druhov vyšších rastlín. K typickým predstaviteľom panónskej vegetácie, ktoré nachádzame na stanovištiach stepného a lesostepného charakteru, alebo v podrastoch teplomilných dubových a dubovo-hrabových lesov patria: poniklec lúčny český, kosatec nízky, mechúrnik stromovitý, kostrava valeská, kostrava padalmátska, nátrzník piesočný, zalofúz južný, zlatovlások obyčajný, kavyl vlasťový, ruža galská, čerešňa mahalebková, kocúrnik panónsky, hlaváčik jarný, hadinec červený, kotúč poľný, asparagus lekársky a d'. Zo vzácných rastlín z okolia spomenúť napr. Poniklec lúčny čiernasty (*Pulsatilla pratensis*), ľan chlpatý hladkastý ssp. *Glabrescens* – má veľké modré kvety, podlhovasté a huňaté listy – patrí medzi tzv. panónské endemity zo Stredného Slovenska je známy len z tunajšieho okolia. Stipa dasphylla (Kavyl chlpatý) chránená rastlina – zriedkavý a veľmi ohrozený druh, podobne i Stipa tirsia (Kavyl tenkolistý). Striedajú sa tu biotopy lesostepné, lesné, skalné a mokradňové. Z tejto lokality je evidovaných okolo 70 rastlín. Z chránených rastlín možno uviesť napr. ľaliu zlatohlavú, kukučku vencovú, modrušku pošvatú, mechúrnik stromovitý, zlatú bradu južnú, zo zriedkavejších napr. myši chvost panónsky, cesnak žltý, zvonček bolonský, skalník čiernoplodý, lipkavec piemontský, sezel sivý, silenka zelenokvetá, vrabcovník obyčajný, pakosť okrúhlohlístý a d'. Xerothermná step – dubina, dubohrabina s jelšou i bučina. Zmiešaný porast charakterizujú staršie exempláre niekoľkých dubov a veľa bukov (100-140 ročné). Pri tzv. kamennom vodopáde rastie jedine *Quercus dalechampii* Ten. (zvaný dub žltkastý, má žltkaste stopky listov, listovú čepeľ hlboko zakrajanú).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu nie je v obci vybudovaná. Obyvatelia nie sú napojení ani na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV. Pokrytie mobilných operátorov je nedostatočné T - mobile 30 %, Orange 30 % a O2 cca. 30 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom pevnej linky - DSL.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	nie	nie
Káblová televízia	ano/nie	áno	áno
Verejný vodovod	pokrytie v %	áno	áno
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	áno	áno
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	10	80
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	0	100
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	0	0
pripojenie na sieť internet	DSL	áno	áno
	EDGE/UMTS/	nie	nie
	Wi-Fi	nie	nie
verejný internet	ano/nie	nie	nie
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	60 %	100 %
pokrytie signálom T-mobile	%	50 %	100 %
pokrytie signálom O2	%	50 %	100 %
verejné studne	počet	áno	áno
pramene pitnej vody	počet	nie	nie
vodojemy	počet/objem	nie	nie
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	nie	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Gemerské Dechtáre, 2014

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie pitnou vodou je zabezpečené z centrálného vodovodu. Obec vlastní vlastný zdroj pitnej vody o výdatnosti 50 l/s a vodojem o objeme 500 hl.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Obec Gemerské Dechtáre nemá vybudovanú kanalizačnú sieť. Odpadové vody sa zhromažďujú do žump a septikov rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby a sú likvidované individuálne vlastníckmi jednotlivých nehnuteľností. Absencia kanalizácie ohrozuje stav povrchových i podzemných vôd a tým výrazne zhoršuje životné podmienky obyvateľstva.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

Obec je elektrifikovaná, zásobovaná elektrickou energiou z primárneho 22 kV vzdušného vedenia vychádzajúceho zo 110/22 kV (440 kW) transformovne v Rimavskej Sobote. Napojenie vlastného sídla je 22 kV vzdušnou prípojkou, napájajúcou 3 stĺpové trafostanice 22/0,4 kV s výkonom 250 kVA. Trafostanice zásobujú bytovú a komunálnu zástavbu, ako aj areál poľnohospodárskeho družstva, v súčasnosti kapacitne postačuje, ale v budúcnosti by ich potenciálne bolo potrebné rozšíriť z dôvodu ďalšieho hospodárskeho rozvoja obce, prípadne rozvoja individuálnej bytovej výstavby. Miestna sekundárna elektrická sieť 0,4 kV je vybudovaná podľa ulíc vonkajším vedením AlFe 6 na betónových stĺpoch. Jednotliví odberatelia sú pripojení na sekundárnu sieť vzdušnými domovými prípojkami.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:

- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m, pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

V obci nie je vybudovaná rozvodná sieť plynu. S jej výstavbou sa do budúcnosti počíta.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
 - s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie teplom

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty. Druhé najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TUV), propán (najmä technologické účely –

varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / elektrické vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TUV.

Miestny rozhlas

Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú oceľové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7.5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti bude plne vyhovovať aj v ďalšom období až do času, pokiaľ odovzdávanie informácií v obci nebude na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekryvačom DVB - Sitno. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. V obci je budovaná aj káblová televízia.

Telekomunikácie

Digitálna TÚ obce je v budove obecného úradu. Miestne rozvody sú prevedené metalickými káblami na stožiaroch vedených vedľa miestnych komunikácií. Aj okrajové časti sú napojené vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov pre rozvojové lokality je potrebné viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného konania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe. V obci sa nenachádza prevádzka Slovenskej pošty, a.s.. Najbližšia je v susednej obci Hostice.

Ochranné pásma

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M., 2008).

Verejné osvetlenie

V súčasnosti sú všetky ulice pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Systém verejného osvetlenia sa musí postupne rekonštruovať s dôrazom na zníženie energetickej náročnosti osvetlenia. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových lokalitách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Sieť verejného osvetlenia bude riešená s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami.

Požiarňa ochrana

V obci Gemerské Dechtáre sa nachádza požiarňa zbrojnica s vybavením. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Odborné miesta budú zriadené a označené aj v navrhovaných rozvojových lokalitách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Ako náhradný zdroj vody je v núdzovej situácii možné čerpať vodu z miestneho vodného toku. Pre zabezpečenie požadovanej dostupnosti z hľadiska výkonu požiarnej zásahov sú navrhované komunikácie v nových rozvojových lokalitách riešené zväčša ako priebežné. Pri zmene funkčného využívania územia je potrebné riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom, s vyhláškou č. 288/2000 Z. z. a s predpismi platnými v čase realizácie jednotlivých stavieb.

Odvádzanie dažďových vôd

S budovaním oddelenej dažďovej kanalizácie sa v nových rozvojových plochách ani v miestnych častiach s navrhovanou splaškovou kanalizáciou neuvažuje. Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území

prispeje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Za týmto účelom by mal byť stanovený záväzný regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Vody z povrchového odtoku z nezastavaných plôch sa budú odvádzať povrchovými rigolmi do potoku. Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

Cintoríny

Pochovávanie na území obce Gemerské Dechtáre sa realizuje len na cintoríne. V obci Gemerské Dechtáre sa územie akceptuje ako jeden pochovávací obvod. Nachádza sa tu 1 cintorín v severovýchodnej časti obce. V areáli sa nachádza dom smútku. Do priestorov cintorínov sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze. V cintoríne sa odporúča realizovať výsadba estetickej parkovej zelene a dostavba chodníkov. Obec neplánuje rozšírenie plochy cintorína.

2.4. DOPRAVA

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Gemerské Dechtáre, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Rezort dopravy si v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja vytýčil v rámci dopravnej politiky SR globálny cieľ, ktorým je trvalo udržateľná mobilita. Môžeme ju definovať ako dlhodobé zabezpečenie neustále narastajúcich prepravných potrieb spoločnosti (prepravy tovarov a osôb) v požadovanom čase a kvalite, s maximálnou efektivitou, pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia (napríklad chránené územia). Cieľovým zosúladením všetkých faktorov pri územnom plánovaní vrátane plánovania dopravnej infraštruktúry (efektívnym využitím územia) a rešpektovaním špecifických daností regiónu je snaha doceliť trvalo udržateľný charakter životného prostredia.

Štátne komunikácie

Základný komunikačný systém obce predstavuje cesta III. Obec je ale dostupná v smere V-Z po ceste III v smere od Jesenského – Rimavská Sobota. Štátna cesta prepája obec s okresným mestom Rimavská Sobota. Organizácia vnútornej dopravy bude založená na vytvorení „okruhu“ zberných komunikácií napojených na cestu III a na vytvorení siete komunikácií podľa organizovaných podľa dôležitosti. Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom nepresahujú sídelnú úroveň.

Miestne komunikácie

Celková dĺžka miestnych komunikácií je cca. 3 km. Tieto dopĺňa sieť prístupových komunikácií. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií obce Gemerské Dechtáre dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Tieto vytvárajú v sídle sieť priečných a pozdĺžnych prepojení. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto dosahujú šírku 6,5 - 7,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení.

Hromadná doprava

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami, denne celkovo cca. 10 krát v pracovných dňoch a cca. 2 krát v dňoch pracovného pokoja. Bez prestupu majú možnosť využiť obyvatelia priamu linku do mesta Rimavská Sobota 10 krát. Prvý autobus odchádza z obce v pracovných dňoch o 4:39 hodine a posledný o cca. 16:30 hodine. Uvedenú frekvenciu

autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce. V smere na mesto Filákov pre obyvateľov obce premávajú spoje v pracovných dňoch od 4:39 v priebehu dňa celkovo 10 krát (uvedený spoj vyžaduje prestup 2 až 3 krát). Posledný spoj na Filákov odchádza z autobusovej zastávky o 17 hodine a hlavným prestupovým bodom je obec Jesenské.

Železničná doprava

Obec Gemerské Dechtáre nie je napojená na sieť železničných tratí SR. Obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie jedine cez obec Jesenské, ktorá je vzdialená od obce 12,4 km.

Doprava pešia a cyklistická

Pešia doprava vyplýva z celkového riešenia prostredia. Pozdĺž obslužných komunikácií v jestvujúcej zástavbe niesú vybudované chodníky. Chodník pre peších nie je vybudovaný ani pozdĺž cesty III.

Parkovanie

Parkovanie v obci je v súčasnosti organizované v dvoch formách, jednou je parkovanie mimo jazdných pruhov, ale na vozovke, druhou je parkovanie na vyhradených parkovacích plochách (obecný úrad, obchodné jednotky, cintorín). Odstavenie vozidiel sa zabezpečuje, v prípade individuálnej bytovej zástavby na vlastnom pozemku, buď v jednotlivito stojacich, alebo vstavaných garážach, alebo mimo vlastného pozemku. Pri obecnom úrade je dostupných cca. 5 parkovacích miest.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Priemysel, energetika, doprava a ťažba nerastných surovín, majú okrem hospodárskeho významu značne negatívny vplyv na krajinno-prírodné prostredie v katastrálnom území obce a jej blízkom okolí. Obec leží na ochrannom území CHKO Cerová vrchovina. CHKO charakterizuje značná pestrosť prírodných hodnôt, ale aj rôznorodé spôsoby jeho hospodárskeho využitia. Prítomnosť národného parku a potreba zvýšenej ochrany územia ovplyvňuje zákonite aj spoločensko-hospodársku činnosť v obci, ktorá sa prejavuje hlavne v možnosti zakladania len ekologicky nezávadných prevádzok a obmedzených možnostiach hospodárskeho využívania okolitých lesných porastov, vodných tokov a okolitej pôdy.

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody

Do katastrálneho územia obce zasahuje lokalita NATURA 2000.

Názov	Cerová vrchovina-Porimavie
Kód územia	SKCHVU003
Kraj	Banskobystrický
Správca územia	CHKO Cerová vrchovina
Platnosť k	1.4.2012

Navrhované menežmentové opatrenia

Intenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových porastov, Zvyšovanie rubnej doby, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Stabilizovanie strží, výmlov, pohyblivých pieskových a zosuvných území výsadbou drevinovej vegetácie, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Predlžovanie obnovnej doby, Intenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) Intenzívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Opatrenia na zlepšenie kvality vôd, Zakladanie vetrolamov a protierozných pásov, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Odstraňovanie inváznych druhov rastlín, Usmerňovanie návštevnosti územia, Intenzívne prepásanie ovcami (so

stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových porastov, Zvyšovanie rubnej doby, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Stabilizovanie strží, výmolov, pohyblivých pieskových a zosuvných území výsadbou drevinovej vegetácie, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrpákáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Predlžovanie obnovnej doby, Intenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Intenzívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Opatrenia na zlepšenie kvality vôd, Zakladanie vetrolamov a protieróznych pásov, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdnych biotopov vtáctva, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Odstraňovanie inváznych druhov rastlín, Usmerňovanie návštevnosti územia, Revitalizácia tokov, obnova prívodných kanálov, mŕtvych ramien za účelom zavodnenia mokradových biotopov, Kombinovaná pastva (napr. oviec a dobytka so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia), Extenzívne prepásanie koňmi (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...), Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Pravidelné pasenie pri dodržaní max. zaťaženia VDJ na ha s častým prekladaním košiarov a vykášaním burín a nedopaskov, Intenzívne prepásanie koňmi (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Extenzívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádí, Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, Diaľkové rozvody elektriny, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Zriadiť poľovnícke zariadenie – zvernica, Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice, Jazda na vodných skútroch a motorových člnoch, Manipulácia s vodnou hladinou, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Cesty I. až III. triedy, Malé vodné elektrárne, Veterné elektrárne, Spaľovne odpadu, Diaľnice, Kempingy, Ťažba ostatných nerastov, Likvidácia vetrolamov, protieróznych pásov, bez limitu, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmelnice a záhrady, bez limitu, Výrub stromov na pasienkoch s plochou väčšou ako 5 ha (okrem náletu do 20 rokov veku, alebo obvodu do 20 cm), nad 1000 stromov, Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.), Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy, Čerpacie stanice, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie, Farmy v ktorých sa chová viac ako 30 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat), Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky, Železničné, lanové a iné dráhy, Likvidácia jedno alebo viacradových stromoradií, nad 100 m dĺžky, Melioračné systémy, Hotely a motely, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárkeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Skládky odpadu, Budovanie a vyznačenie mototrás, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím - do 500 m, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m, Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m, Melioračné systémy - do 100 m, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie - do 200 m, Skládky odpadu - do 500 m, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu - do 1 000 m, Spaľovne odpadu - do 1 000 m, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m, Diaľnice - do 200 m, Vzletové dráhy, prístávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk - do 2 000 m, Ťažba ostatných nerastov - do 100 m, Ťažba pieskov - do 100 m, Ťažba a úprava rudných surovín - do 500 m, Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat) - do 1000 m, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica - do 1000 m, Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky) - do 1000 m, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, inváznych a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, inváznych a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Malé vodné elektrárne - do 1 000 m, Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím - do 200 m (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU003,30.9.2015>)

Zakázané činnosti v celom CHVÚ:

- manipulácia s výškou vodnej hladiny v rybníkoch, rybochovných zariadeniach alebo vodných nádržiach s rozlohou viac ako 0,5 ha o viac ako 10 cm od 1. apríla do 31. júla, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- zasahovanie do pobrežnej vegetácie rybníkov, vodných nádrží, močiarov alebo iných vodných biotopov, najmä kosenie, presekávanie, vypaľovanie, chemické ošetrovanie, vyhrňanie alebo vytváranie priechodov, od 1. marca do 30. septembra okrem vykonávania povinností v mimoriadnych situáciách podľa osobitného predpisu,

- odbahňovanie alebo upravovanie dna alebo brehov rybníkov alebo vodných nádrží od 1. marca do 30. septembra okrem vykonávania povinností v mimoriadnych situáciách podľa osobitného predpisu,
- pozemné aplikovanie pesticídov alebo priemyselných hnojív v blízkosti vodných alebo mokrad'ových biotopov, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- výrub alebo vykonávanie akýchkoľvek zásahov do drevín rastúcich mimo lesa od 1. marca do 31. júla okrem odstraňovania následkov havárií alebo porúch na elektrickom vedení,
- zmena druhu pozemku z existujúceho trvalého trávneho porastu na ornú pôdu,
- rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov okrem ich obnovy,
- odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdnych alebo dutinových stromov, druhov pre ktoré je chránené vtáčie územie vyhlásené, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda včelára lesného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- ťažba piesku, hliny alebo iné zásahy spôsobujúce narušenie pôdneho krytu alebo spôsobujúce zmenu biotopu na hniezdnych lokalitách včelárika zlatého od 5. mája do 20. augusta, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,

Zakázané činnosti v časti CHVÚ uvedenej v prílohe č. 2:

- uplatňovanie iného hospodárskeho spôsobu ako účelového alebo výberkového v hospodárskych lesoch a ochranných lesoch,
- vykonávanie úmyselnej ťažby dreva v porastoch starších ako 50 rokov od 1. marca do 31. júla,,
- umiestnenie stavby okrem lesnej cesty alebo zväžnice.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno - historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. V súčasnosti obec Gemerské Dechtáre nemá spracovaný územný plán a z hľadiska veľkosti sídla a rozpočtu sa s jeho vypracovaním v najbližšej dobe ani nepočíta.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Rimavská Sobota.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Rimavská Sobota.

K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Produkcia v t na km2 podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres R. Sobota	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	0,58	0,65	0,85	0,76	0,74	0,74	0,74	0,72	0,78	0,79	0,80
Oxid siričitý	0,20	0,18	0,17	0,15	0,11	0,11	0,09	0,10	0,09	0,09	0,09
Oxid dusíka	0,21	0,22	0,25	0,21	0,20	0,21	0,21	0,26	0,29	0,30	0,32
Oxid uhoľnatý	1,55	1,47	1,89	1,82	2,32	3,35	3,15	1,80	1,62	2,09	2,46
Tuhé emisie SR	0,85	0,85	1,02	0,88	0,71	0,70	0,69	0,67	0,71	0,72	0,63

Oxid siričitý SR	2,15	1,96	1,81	1,78	1,43	1,41	1,30	1,41	1,39	1,19	1,05
Oxid dusíka SR	1,19	1,16	1,14	1,06	0,96	0,94	0,87	0,88	0,88	0,81	0,75
Oxid uhoľnatý SR	3,76	3,87	3,70	3,94	3,74	3,64	3,00	3,38	3,65	3,56	3,36

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc.

Oproti ostatným regiónom Slovenska je okres R. Sobota jeden z menej znečistených regiónov. Vo väčšine prípadov sa produkcia znečisťujúcich látok v okrese pohybuje pod úrovňou SR. Najmenej znečisťujúcich látok bolo produkováných v prípade oxidu siričitého a oxidu uhoľnatého. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie oxidu uhoľnatého, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu) a tuhých emisií.

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres R. Sobota	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	414,5	241,0	854,0	963,0	1 249,0	1119,1	1087,4	1094,0	1095,0	1053,9	1147,4
Oxid siričitý	332,1	140,0	296,6	261,0	245,0	231,0	155,7	166,0	135,4	146,8	129,9
Oxid dusíka	191,4	163,0	308,5	317,0	367,0	310,6	288,8	304,0	304,7	381,6	427,5
Oxid uhoľnatý	1 773,9	1 430,0	2 276,5	2 163,0	2 787,0	2 685,6	3 407,1	4 935,0	4 640,5	2 641,3	2 378,2

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy (teplotné inverzie) sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra. K zlepšeniu stavu znečisťovania by prispela aj plynifikácia obce.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA_{eq,p} = 60 dB a v noci LA_{eq,p} = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste III triedy, ktorá prechádza východnou časťou obce Gemerské Dechtáre.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programu odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Banskobystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Banskobystrického kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce G. Dechtáre na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Množstvo komunálneho odpadu podľa ukazovateľa a rok v % v regióne

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Separ. zbierané zložky kom. odp.	4,37	2,92	8,37	9,07	9,31	10,44	10,58	10,39	11,45	13,20	10,96
Separ. z toho: nebezp. odpad	0,11	0,20	0,34	0,14	0,24	0,30	0,35	0,32	0,35	0,32	0,33
Odpady zo záhrad a parkov	3,39	5,35	10,88	4,43	4,01	4,13	2,88	4,79	5,92	6,79	6,85
Iné komunálne odpady	90,09	88,37	77,80	82,96	83,13	81,85	82,87	81,23	79,44	76,74	79,32
Drobné stavebné odpady	2,14	3,36	2,95	3,54	3,55	3,58	3,66	3,59	3,20	3,27	2,88

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	283	222	257	248	248	272	262	271	268	275	261
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	15	9	5	3	8	9	25	38	36	51	41
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	269	213	233	223	220	237	230	232	224	224	192
% zhodnoc. kom. odpadu	5	4	2	1	3	3	9	14	14	19	16
% zhodn. kom. odp. kompost. (%)	25	32	29	53	54	66	39	45	49	47	54
% zhod. kom. odp. ako druhot. s.	66	58	22	40	38	31	54	42	37	51	21

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v náväznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity.

Znečistenie horninového prostredia

Hodnotené územie tvoria prevažne plochy lesov a polôch s poľnohospodárskou činnosťou, ako aj so zastavanou plochou obce Gemerské Dechtáre a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej výroby a únikmi zo septikov. Medzi zdroje, ktoré môžu prispieť k znečisteniu horninového prostredia.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Kontaminácia pôdy

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentráciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ktoré vznikajú vo vlhkých ročných obdobiach v dôsledku výskytu stredne vysokých pohorí. Aj poľnohospodárska výroba môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnici, nesprávne osevné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Na území obce Gemerské Dechtáre sa nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd. Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej

vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zistením požiadaviek krytia vodnými zdrojmi v obci je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav. Najvýznamnejším zdrojom znečistenia vôd v regióne sú to skladovacie objekty a manipulačné priestory poľnohospodárskych podnikov. Poľnohospodárska výroba sa podieľa na znečisťovaní hlavne ošetrovaním poľnohospodárskych rastlín, vývozom močovky a hnojnice a ďalšími inými činnosťami. V obci Gemerské Dechtáre nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Absencia kanalizácie predstavuje jeden z najväčších príčin znečisťovania povrchových a pri priesakoch aj podzemných vôd.

2.6. OBYVATEĽSTVO

Podkapitola obyvateľstvo prezentuje vývoj, štruktúru a predpokladaný vývoj do budúcnosti v oblasti ľudských zdrojov. Podrobná analýza je nevyhnutná na ciele plánovanie verejných služieb, ako aj komplexnej infraštruktúry. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Gemerské Dechtáre k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Gemerské Dechtáre (rok 2011 – SOBD 2011)						
	spolu	ženy	0-14	66+	15-65	
obec Gemerské Dechtáre	451	236	62	58	331	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 451 obyvateľov, pričom žien bolo 236. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Gemerské Dechtáre podľa vierovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania homogénna s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (87,8 %). Menšia časť sa hlási k reformovanej cirkvi – 3,10 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SOBD 2011	%	
Rímskokatolícke	396	87,8	
Reformovaná kresťanská cirkev	14	3,10	
Nezistené	37	8,0	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	3	0,67	
Bez vyznania	1	0,22	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k maďarskej národnosti – 85,59 %, slovenská národnosť bola zastúpená 7,54 %. Pri 5,32 % nebola zistená národnosť. Oficiálne bola rómska národnosť zastúpená v 1,55 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SOBD 2011	%	
Maďarská	386	85,59	
Slovenská	34	7,54	
Nezistená	24	5,32	
Rómska	7	1,55	

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Gemerské Dechtáre bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
Obec G. Dechtáre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
k 1.1.	450	448	439	451	445	436	435	451	456	454	451
k 30.6.	448	441	447	450	440	437	443	454	455	453	447
k 31.12.	448	439	451	445	436	435	430	456	454	451	442
muži 1.7.	209	207	211	213	209	208	212	216	215	211	208
ženy 1.7.	239	234	236	237	231	229	231	238	241	242	239
Index	-	0,980	1,027	0,987	0,980	0,998	0,989	1,060	0,996	0,993	0,980

Priemer Ix
Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

0,999

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov klesol o 1,33 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 0,999, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 0,12 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2011, kedy stúpol počet obyvateľov o 26 osôb. K rokom s najvyšším poklesom obyvateľstva patrili roky 2005, 2008 a 2014 kedy klesol počet obyvateľov po 9.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Gemerské Dechtáre.

Prirodzený prírastok											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obec G. Dechtáre											
okr. R. Sobota HMPP	0,63	0,5	0,81	0,72	0,56	1,61	1,29	0,77	1,14	1,14	1,52
prirodzený prírastok	-3	-7	1	-5	-4	0	-4	0	1	-1	-5
hrubá miera pr. prír.	-6,7	-15,9	2,24	-11,1	-9,09	0	-9,03	0	2,2	-2,21	-11,2

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov len v roku 2006 a 2012. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v rokoch 2005, kedy klesol počet obyvateľov o 7.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Gemerské Dechtáre. V medzoročnom porovnaní možno sledovať stabilný trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2010, kedy hrubá miera dosiahla 12,44. Do roku 2014 klesol tento počet na 11,52. V súčasnosti je v obci pôrodnosť náhodná, bez možnosti identifikovania trendu. Najviac narodených bolo zaznamenaných hlavne v roku 2009, 2010 a 2013.

Počet živonarodených											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obec G. Dechtáre											
okr. R. Sobota HM	11,9	12,05	12,27	12,1	11,95	12,39	12,44	11,57	11,3	10,96	11,52
narodení	3	2	3	1	3	6	5	4	4	6	2
živonarodení	3	2	3	1	3	6	5	4	4	6	2
hrubá miera živorod.	6,7	4,54	6,71	2,22	6,82	13,73	11,29	8,82	8,79	13,26	4,48

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. V priebehu sledovaného obdobia nie je možné identifikovať trend. Potraty sa v obci vyskytli náhodne takmer v každom roku, okrem roku 2010.

Počet potratov											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obec G. Dechtáre											
okr. R. Sobota HM	5,55	5,55	4,89	5,1	4,9	4,78	4,85	4,96	4,31	4,74	4,35
potratovosť	3	1	3	1	1	2	0	3	2	2	2
hrubá miera potratovosti	6,7	2,27	6,71	2,22	2,27	4,58	0	6,62	4,4	4,42	4,48
index potratovosti	100	50	100	100	33,33	33,33	0	75	50	33,33	100
ukončené tehotenstvá	6	3	6	2	4	8	5	7	6	8	4
hrubá miera uk. tehot.	13,39	6,8	13,42	4,44	9,09	18,31	11,29	15,44	13,19	17,68	8,96

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 9,5 na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2006. V prípade obce Gemerské Dechtáre postupne počet zomretých klesá, aj keď je problematické určenie trendu. Kým v roku 2004 boli evidovaní 6 zomretí, do roku 2014 stúpol ich počet na 7.

Počet zomretých

Obec Gemerské Dechtáre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R. Sobota HM	11,28	11,55	11,46	11,38	11,4	10,78	11,15	10,8	10,16	9,81	9,99
zomretí	6	9	2	6	7	6	9	4	3	7	7
hrubá miera úmrtnosti	13,39	20,41	4,47	13,33	15,91	13,73	20,32	8,82	6,59	15,47	15,68

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny trend vo väčšine rokov sledovaného obdobia.

Saldo sťahovania

Obec G. Dechtáre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R. Sobota HM	-1,71	-2,01	-3,09	0,3	-0,35	-0,31	-0,25	-1,71	-1,5	-2	-1,66
migračné saldo	1	-2	11	-1	-5	-1	-1	5	-3	-2	-4
hr. miera migr. salda	2,23	-4,54	24,61	-2,22	-11,4	-2,29	-2,26	11,03	-6,59	-4,42	-8,96

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2008 a to – 5 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Gemerské Dechtáre. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva

Obec Gemerské Dechtáre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prisťahovaní	8	2	16	7	3	4	8	7	5	7	4
vystáňovaní	7	4	5	8	8	5	9	2	8	9	8

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

V sledovanom období postupne počet vystáňovaných narastá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2010 a 2013. V roku 2014 počet vystáňovaných klesol na hodnotu 8. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2006, kedy sa do obce prisťahovalo 16 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese kladnú hodnotu len v rokoch 2007 až 2010.

Celkový prírastok (- úbytok)

Obec Gemerské Dechtáre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R. Sobota HM	-1,09	-1,51	-2,28	1,02	0,21	1,3	1,04	-0,94	-0,35	-0,86	-0,14
celkový prírastok	-2	-9	12	-6	-9	-1	-5	5	-2	-3	-9
hrubá miera celk. pr.	-4,46	-20,4	26,85	-13,3	-20,5	-2,29	-11,3	11,03	-4,4	-6,63	-20,2

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu úbytku došlo v roku 2005, 2008 a 2014, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu -9.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Gemerské Dechtáre. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2004 pripadalo 5,46. Do roku 2014 mierne klesol počet na 4,28.

Počet sobášov

Obec Gemerské Dechtáre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R. Sobota HM	5,46	4,01	3,78	4,16	4,19	3,92	3,94	4,17	3,67	4,29	4,28
sobášnosť	1	1	0	0	0	3	3	1	2	3	1
hrubá miera sobášnosti	2,23	2,27	0	0	0	6,86	6,77	2,21	4,4	6,63	2,24

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia (prakticky výnimočná), ako v prípade okresu. Sobáše boli v obci evidované hlavne v roku 2009, 2010 a 2013. V prípade rozvodovosti boli hodnoty podobné. Vo všeobecnosti však možno povedať, že počet rozvodov sa vyvíja náhodne (v sledovanom období len v 5 rokoch).

Počet rozvodov

Obec Gemerské Dechtáre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. R. Sobota HM	2,33	1,99	2,11	2,27	2,77	2,39	2,02	2,23	2,31	2,11	2,03
rozvodovosť	1	0	0	2	0	0	1	1	0	0	1
hrubá miera roz.	2,23	0	0	4,44	0	0	2,26	2,21	0	0	2,24
index rozvodovosti	100	0	0	0	0	0	33,33	100	0	0	100

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska a okresu. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k poklesu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 22,17 a do roku 2014 klesla na hodnotu 22,10.

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok

Obec Gemerské Dechtáre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SR	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
okr. R. Sobota	56,31	56,26	56,14	56,02	56,13	56,12	56,22	57,72	57,68	57,65	57,62
Obec G. Dechtáre	22,17	21,83	22,12	22,27	21,78	21,63	21,93	22,45	22,52	22,40	22,10

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	448	439	451	445	436	435	430	456	454	451	442
0-4	3	2	3	1	3	6	5	4	4	6	2
5-9	15	12	9	10	7	8	13	17	20	21	20
10-14	21	23	27	25	23	22	15	15	11	10	13
15-19	39	33	35	31	33	23	26	26	26	25	23
20-24	23	26	30	35	33	37	29	37	32	33	24
25-29	31	32	28	28	24	26	28	26	33	32	36
30-34	31	33	32	30	30	31	36	35	32	29	29
35-39	40	39	42	39	36	32	28	31	32	34	34
40-44	31	34	34	35	35	43	44	49	42	36	33
45-49	30	29	30	32	33	27	31	37	40	41	46
50-54	29	31	31	30	30	29	28	33	34	33	27
55-59	37	32	28	27	29	30	32	29	30	29	30
60-64	30	33	41	39	38	34	27	24	24	26	28
65-69	24	19	18	16	18	27	30	35	33	31	27
70-74	21	26	27	28	25	20	15	16	15	16	23
75-79	14	13	11	13	14	18	22	22	24	23	17
80-84	17	8	11	11	9	8	9	7	9	11	15
85-89	7	11	10	9	11	8	5	6	4	6	8
90-94	4	2	2	3	4	4	5	7	7	6	3

95-99	1	0	1	2	0	1	1	0	2	3	4
100+	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 45 - 49. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Gemerské Dechtáre.

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov stúpnuť na 485.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Spolu	443	449	452	457	461	465	469	473	477	481	485
0-4	5	5	5	5	6	6	6	6	6	7	7
5-9	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
10-14	12	13	13	14	14	14	15	15	15	16	16
15-19	21	19	18	16	15	13	12	11	9	8	6
20-24	33	33	34	34	34	35	35	35	36	36	36
25-29	32	32	32	33	33	33	34	34	35	35	35
30-34	31	31	31	31	31	31	31	30	30	30	30
35-39	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20
40-44	42	43	44	44	45	46	46	47	48	49	49
45-49	43	45	46	48	49	51	52	54	55	57	58
50-54	31	31	31	31	31	32	32	32	32	32	32
55-59	28	28	28	27	27	27	27	26	26	26	25
60-64	24	23	22	21	19	18	17	16	15	14	12
65-69	29	31	32	34	36	37	39	40,8	43	44	46
70-74	22	23	25	27	28	30	31	33	35	36	38
75-79	17	18	18	19	19	20	20	21	21	22	22
80-84	10	10	10	9	9	9	9	9	9	9	9
85-89	5	5	4	4	4	3	3	2	2	2	1
90-94	6	7	7	7	7	8	8	8	9	9	9
95-99	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ďalšie demografické charakteristiky

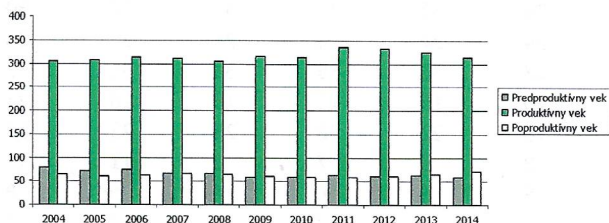
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný mierny nárast. Za 11 ročné obdobie stúpol počet obyvateľov o 6. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles o 20 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 2,61 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	78	70	74	67	66	59	59	62	61	62	58
Produktívny vek	306	308	314	311	306	316	313	336	332	324	314
Poproduktívny vek	64	61	63	67	64	60	58	58	61	65	70

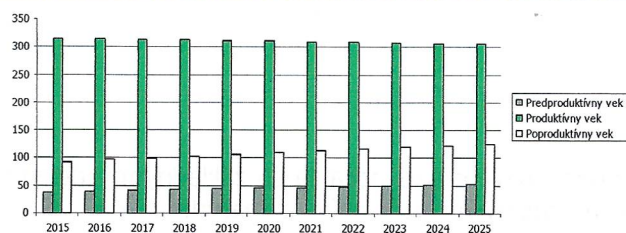
Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k poklesu v skupine predproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2025.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov len v skupine obyvateľov predproduktívneho veku a poproduktívneho veku. Skupina v produktívneho veku by mala klesnúť v roku 2025 na 306 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	37	39	40	42	44	45	47	48	50	51	53
Produktívny vek	315	314	313	312	311	310	309	308	308	307	306
Poproduktívny vek	92	97	99	102	106	109	113	116	119	123	126

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 45 do 49 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov a 20 do 24 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2004 až 2014 bol zaznamenaný v skupine 15 až 29, 30-39 a 50 až 64 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004
15-19	39	23	-16
20-24	23	24	1
25-29	31	36	5
30-34	31	29	-2
35-39	40	34	-6
40-44	31	33	2
45-49	30	46	16
50-54	29	27	-2
55-59	37	30	-7
60-64	30	28	-2

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra nie je vyhovujúca. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore a sekundárnom sektore – výroba.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
Gemerské Dechtáre	198	77	34	45	96	158

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Gemerské Dechtáre. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide až o 77 obyvateľov, čo tvorí 38,8 %.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k maďarskej národnosti – 85,59 %, slovenská národnosť bola zastúpená 7,54 %. Pri 5,32 % nebola zistená národnosť. Oficiálne bola rómska národnosť zastúpená v 1,55 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Maďarská	386	85,59
Slovenská	34	7,54
Nezistená	24	5,32
Rómska	7	1,55

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so základným vzdelaním – 33,70 %, bez školského vzdelania a so stredným odborným vzdelaním s maturitou – 13,75 %. Obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa tvorili skupinu 3,99 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012

dosiahnuté vzdelanie	počet	%
úplné stredné odborné (s maturitou)	62	13,75
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	18	3,99
bez školského vzdelania	62	13,75
učňovské (bez maturity)	57	12,64
základné	152	33,70
stredné odborné (bez maturity)	47	10,42
úplné stredné všeobecné	23	5,10
nezistené	11	2,44
úplné stredné učňovské (s maturitou)	7	1,55
vysokoškolské bakalárske	3	0,67
vyššie odborné vzdelanie	9	2,00
vysokoškolské doktorandské	0	0,00

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne nevyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním a odborným vzdelaním s maturitou.

Vývoj nezamestnanosti

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Banskobystrický kraj	19,50	18,32	16,12	14,10	14,25	19,19	18,86	19,83	20,81	18,26	17,22
Okres R. Sobota	28,66	29,24	28,34	27,05	26,83	33,29	33,64	34,59	35,59	31,24	29,84
Muži	26,24	28,74	27,61	25,36	25,22	34,40	33,96	34,25	35,92	31,97	30,28
Ženy	32,03	29,82	29,18	29,02	28,72	32,04	33,26	34,98	35,22	30,43	29,34

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas polovice obdobia v prípade ženskej populácie (od roku 2004 do roku 2008). V roku 2014 dosiahla úroveň 29,34 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2012 (35,22 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a rizikovou skupinu od 25 do 34 rokov. V tejto skupine podiel pomaly klesá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2014 klesol podiel na 17 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %

Okr. R. Sobota	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-24	20	20	19	19	16	16	17	16	19	18	17
25-34	27	26	27	26	25	25	25	25	25	24	24
35-49	38	37	37	36	36	35	35	35	34	35	35

50 a viac 15 17 17 19 23 23 23 23 22 23 23
Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 4 do 6 mesiacov a v skupine nad 12 mesiacov. Z nej je najpočetnejšou skupinou skupina nezamestnaných nad 48 mesiacov.

Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zákl. a bez vzdel.	21	27	33	37	37	31	22	18	20	25	29
Nižšie stredné	44	41	37	36	39	34	36	41	43	36	35
Úplné stredné	30	29	28	24	20	32	35	34	32	33	30
Vysokoškolské	4	4	2	3	3	3	7	7	5	6	6

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 29 %.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Rimavskej Sobote, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, obchod, doprava a verejná správa. Silne zastúpené je aj školstvo. Od roku 2009 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne zvýšil (30,2 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade verejnej správy a zdravotníctva.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %					
	2009	2010	2011	2012	2013
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	4,4	6,1	7,2	6,3	6,6
Priemysel spolu	34,1	33,2	38,2	31,7	34,7
Ťažba a dobývanie	1,8	1,1	1,0	1,0	1,1
Priemyselná výroba	27,1	26,8	33,6	27,2	30,2
Dodávka elektriny, plynu, pary a ...	1,2	1,0	1,0	1,1	1,2
Dodávka vody, čistenie a odvod ...	3,9	4,4	3,0	3,0	3,2
Stavebníctvo	1,4	1,5	2,4	1,6	1,7
Veľkoobchod a maloobchod; oprava ...	6,5	8,7	10,1	11,4	12,1
Doprava a skladovanie	5,0	4,4	4,4	4,5	5,7
Ubytovacie a stravovacie služby	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Informácie a komunikácia	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Finančné a poisťovacie činnosti	1,1	0,9	0,8	0,7	0,9

Činnosti v oblasti nehnuteľností	0,7	0,5	1,2	1,2	1,3
Odborné, vedecké a technické činnosti	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Administratívne a podporné služby	3,2	3,5	0,8	0,9	1,3
Verejná správa a obrana; povinné ...	18,8	19,2	13,7	17,8	13,4
Vzdelávanie	7,7	8,2	11,2	11,4	10,0
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	15,2	9,3	8,6	9,3	9,6
Umenie, zábava a rekreácia	1,2	1,1	0,7	0,7	0,8
Ostatné činnosti	1,1	3,1	0,4	0,6	0,5

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore a sekundárnom sektore – výroba.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
Gemerské Dechtáre	198	77	34	45	96	158

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Gemerské Dechtáre. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide až o 77 obyvateľov, čo tvorí 38,8 %.

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou obce Gemerské Dechtáre je bývanie. Prevažuje len individuálna bytová výstavba. Nasledujúca tabuľka prezentuje početnosť bytového fondu v súčasnosti.

Obývané byty a domy (2011)

	spolu	byty v rodinnom dome	domy
Obec Gemerské Dechtáre	152	147	125

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V obci Gemerské Dechtáre bolo v roku 2011 evidovaných 125 domov. Z nich v rodinnom dome bolo 147 bytov. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodu nespôsobilosti na bývanie - 7.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
6	4	7	6	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli jedinou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (137).

Byty podľa formy vlastníctva (2011)

vlastné v obytných domoch	byty vo vlast. v rodinných domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
6	137	0	0	7

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Gemerské Dechtáre disponuje plochou od 81 do 120 m² – 76 bytov. Byty so 40 až 80 m² boli zastúpené v počte 43.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
v RD	0	43	76	28

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty 3 a 5+ izbové. Tretou najväčšou skupinou sú 4 izbové byty. Byty s 2 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 23.

Byty podľa počtu obytných miestností

1	2	3	4	5+
3	23	56	28	42

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Vlastný zdroj pitnej vody malo 5 domácností. V obci je vybudovaný vodovod, na ktorý je napojených 135 bytov.

Byty podľa zásobovania vodou v RD

v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
135	5	1	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentujú nasledujúce tabuľky. Celkovo bol v roku 2011 pripojených do siete internet 52 bytov, a pevnou linkou disponovalo 60 bytov.

Vybavenosť bytov a domácností v obci v RD

podľa vybavenosti domácností		podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet
99	48	60	60	52

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Gemerské Dechtáre je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia. Iný typ vykurovania využívali cca. 88 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia
1	56	88	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených pevným palivom – 132 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využíva 13 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie

plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
0	13	0	132	2	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ. Obec plánuje výstavbu bytového domu.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 klesol ich počet na 15 osôb. K výraznému poklesu došlo v roku 2010.

Fyzické osoby - podnikatelia

o. Gemerské Dechtáre	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	23	20	18	19	21	21	19	17	15	15	15
Živnostníci	17	16	14	15	17	17	15	13	11	11	11
SHR	6	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet podnikateľských osôb. Celkovo sú v obci činné 4 právnické osoby. Z celkového počtu bola 1 zisková a 3 neziskové subjekty.

Právnické osoby v obci

o. Breziny	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4
Práv. osoby ziskové	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Práv. osoby neziskové	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

V skupine ziskových subjektov je situácia stabilizovaná.

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba v regióne je zameraná na produkciu obilnín a olejní. Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú cukrová repa a zemiaky, aj keď ich celková produkcia výrazne klesla. V prípade cukrovej repy úroda vzrástla takmer o 100 %.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zrniny spolu	2,54	3,77	3,82	3,16	2,88	4,47	3,85	2,60	4,09	3,61	3,75
Obilniny	2,55	3,78	3,77	3,17	2,89	4,49	3,87	2,61	4,11	3,62	3,76
Olejniny	1,21	2,59	2,06	1,66	1,62	2,23	2,10	1,23	1,93	2,11	1,85
Zemiaky	15,53	15,24	16,40	10,34	11,25	10,03	13,03	4,91	15,48	11,92	10,54
Cukrová repa	25,57	42,15	48,91	31,36	25,58	42,16	48,92	31,37	25,59	42,17	48,93
Viacr. krm. na or. p.	3,16	4,63	4,21	3,08	2,88	3,04	2,67	2,57	2,66	2,25	3,07

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Živočišná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese R. Sobota. Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny, oviec a baranov a hovädzieho dobytku. Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu v okrese.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hov. dob. (na 100 ha poľ. p.)	22,6	22,8	20,6	20,2	22,0	20,8	19,9	20,5	21,1	20,0	19,9
Kravy (na 100 ha poľ. p.)	8,8	8,7	8,4	7,7	9,3	9,1	8,6	9,0	9,3	8,8	9,2
Ovce (na 100 ha poľ. p.)	27,4	31,2	32,7	35,6	38,5	39,6	40,7	45,2	48,9	48,7	48,9
Ošipané (na 100 ha or. pôdy)	164,9	160,0	158,9	202,3	139,4	134,1	141,7	138,7	77,5	87,6	89,5
Hydina (na 100 ha or. pôdy)	917,4	1089,6	1045,5	863,7	563,0	622,0	652,2	595,0	672,7	584,6	573,5
Sliepky (na 100 ha or. pôdy)	540,3	590,4	601,5	569,2	531,3	490,2	520,7	560,8	533,6	528,2	518,5

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Polnohospodárstvo je dôležitým hospodárskym odvetvím v riešenom území. Prírodné podmienky umožňujú výrobu poľnohospodárskej produkcie od obilnín cez semenárstvo, okopaniny, slnečnicu, strukoviny, olejniny, zeleninárstvo, ovocinárstvo a vinohradníctvo. Živočišná výroba je zastúpená výrobou jatočného mäsa hovädzieho dobytku a ošipaných, mlieka, jatočnej hydiny a vajec, ovčiarstvom. Polnohospodárstvo vytvára dobrú základňu pre rozvoj spracovateľského priemyslu i pre rozvoj iných druhov činnosti. Rozhodujúcim determinantom, ktorý ovplyvňuje využiteľnosť krajinej štruktúry územia, ako aj celý výrobný proces poľnohospodárskej výroby, je poľnohospodárska pôda,

jej pôdno-agronomické a agrotechnické vlastnosti a vklady spoločnosti na zachovanie a zvýšenie pôdnej úrodnosti.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza Materská škola.

Materská škola

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v obci zabezpečuje Materská škola. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V prípade záujmu rodičov, deti majú možnosť aj poldennej výchovy a vzdelávania v materskej škole. Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálnu – motorickú, poznávaciu a citovo – sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a život v spoločnosti. Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola má jednu triedu, v ktorej vyučujú 2 učiteľky. V roku 2014 bolo evidovaných v materskej škole 7 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2004 do roku 2014.

Materská škola											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	16	13	12	12	8	10	4	8	8	6	7
MŠ - štátne - triedy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ - štátne - učiteľia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Základné školstvo

Základná škola sa v obci Gemerské Dechtáre nenachádza. V roku 2013 bola kvôli nízkemu počtu detí zrušená.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR v Rimavskej Sobote, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

Obec v rámci originálnych samosprávnych kompetencií poskytuje opatrovateľskú službu obyvateľom obce. Obec zabezpečuje dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom), plní funkciu osobitného príjemcu sociálnych dávok a pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....). Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese R. Sobota.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres R. Sobota	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	13	17	17	18	19	19	22	27	26	26	26
Počet miest k 31.12 spolu	530	632	634	683	740	776	734	790	789	797	822

P.m. v domov. dôchodcov	185	179	182	173	161	161	0	0	0	0	0
P.m. v DSS pre pos. dosp.	211	221	215	224	253	252	280	340	347	351	390
P.m. v DSS pre postih. deti	18	18	18	18	33	54	49	54	50	15	15
P.m. v detských domovoch	86	84	119	138	163	179	183	175	176	182	182
P.m. v zar. pre seniorov	0	0	0	0	0	0	156	108	99	96	129

Zdroj: ŠÚSR, DataCubes, 2015

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inkluzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o

odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Obec nemá zriadený svoj zdravotný obvod. V obci sa žiadne zdravotnícke zariadenie nenachádza. Obyvatelia môžu navštevovať zdravotné stredisko v Hosticiach, Jesenskom, prípadne vyššiu zdravotnú starostlivosť v okresnom meste R. Sobota.

2.13. ŠPORT

Obyvatelia majú v obci obmedzené možnosti športového vyžitia. K dispozícii je hlavne futbalové ihrisko, ktoré aj intenzívne využívajú. Obec plánuje do budúcnosti s výstavbou ďalšieho športového ihriska, ktoré by malo slúžiť hlavne nižším vekovým skupinám obyvateľov, ale aj turistom a iným návštevníkom obce. V obci je činný futbalový klub, ktorý vznikol v roku 1950, ktorý sa vyznačuje skôr pasívnou účasťou na športových podujatiach. Okrem uvedeného klubu sa v obci nachádza stolnotenisový klub, ktorý je činný od roku 1990. V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku, poľovníctvo a rybolov.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúrne podujatia obce a jej obyvateľov sa realizujú v miestnom kultúrnom dome. Návštevnosť zariadenia kultúry závisí od viacerých faktorov. Z hľadiska kvality priestoru a prevádzkových podmienok sa predpokladá budúca potreba riešenia ďalšej modernizácie najmä technického vybavenia na kvalitatívne vyššej úrovni. V návrhu riešenia sa počíta s možnosťami zriadenia klubových foriem využitím kultúrneho zariadenia, s možnosťou využitia ako viacúčelového zariadenia pre kultúrne, zábavné účely. V obci sa organizujú aj kultúrne podujatia.

Stavebnou dominantou obce je jednolod'ová rímskokatolícka neoklasicistická kaplnka svätého Štefana (resp. kostolík, pôvodne zasvätený Sedembolestnej Panne Márii z roku 1880) na návrší s príľahlým cintorínom (zvonica z 19. storočia) a k novším stavebným pamiatkam patrí socha uhorského kráľa

svätého Štefana (maď. Szent István király), umiestnená pri schodoch, vedúcich do kostolíka (https://sk.wikipedia.org/wiki/Gemersk%C3%A9_Deht%C3%A1re, 30.9.2015).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
 - rozšíriť systém permanentiek
 - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
 - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
 - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
 - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpodátateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

Priamo v obci sa ale ubytovacie zariadenie nenachádza.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Priamo v obci sa nenachádza stravovacie zariadenie (komerčné) - reštaurácia.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Riešenie rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a turizmu je založené na rekreačnom potenciáli, ktorým katastrálne územie obce disponuje a samozrejme, aj na potenciáli, ktorý poskytuje celá oblasť Cerovej vrchoviny. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu je potrebné podporovať aj historicko-kultúrny kontext v rámci poznávacej turistiky a prírodné prostredie. Rozvoj pobytovej turistiky je obmedzený ponukou základných služieb. Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné danosti doteraz nevyvolali aktivizáciu rekreačných podujatí v obci a jej katastri.

Obcou prechádza modrou farbou značená turistická trasa z obce Jesenské (vlak, bus) cez obec Širkovce, Širkovský hrad (ruiny gotického hradu z 13. storočia, maď. Kapla-vár) a cez vrchy Hôrka (Vysoká) a Fušom (Tušov). Nad obcou opúšťa dubové lesy Cerovej vrchoviny a poľnohospodársky

využívanou krajinou na pastvu vedie okolo družstevného objektu (vahadlová studňa) prichádza do dediny okolo starého futbalového ihriska. Na hornom konci obce (otočka autobusov) sa nachádza pohostinstvo a predajňa potravín. V centrálnej časti dediny je možnosť ubytovania v obecných penziónoch (vedľa obecného úradu s orientačnou mapou regiónu). Dolnému koncu (vstup do obce) dominuje poľnohospodárske družstvo z roku 1957, ale hlavne vzorne udržiavaný rímskokatolícky kostolík, pod ktorým novotou žiari multifunkčné oploštené obecné ihrisko, určené na rôzne loptové hry. Modrá turistická značka pokračuje okolo obecného penziónu cez pasienky (včelíny) do širokého údolia Dechtárskeho potoka okolo usadlostí Uhl'ové rameno (ovčín) a Senná (opravené staré gazdovské usadlosti) vo Veľkosihotskej doline pod výraznú sopečnú horu Ragáč (slov. Roháč), kde sa na rázcestí pod Deravým cerom stretáva so zelenou značkou od obce Hodejov (zelená značka vedie cez Steblovú skalu) a spoločne obe značky modrá i zelená vystupujú na Ragáč s krásnym kruhovým výhľadom na Cerovú vrchovinu (chránená krajinná oblasť) a maďarsko-slovenské pomedzie. Z vrcholového brala vidieť aj najvyšší bod Maďarska - vrch Kékes (maď. Kékestető, 1014 m n. m.) v pohorí Mátra a tiež blízku obec Hajnáska (maď. Ajnácskő), kde schádza zelená značka cez samotu Buková k ruinám Hajnáskeho hradu (https://sk.wikipedia.org/wiki/Gemersk%C3%A9_Deht%C3%A1re, 30.9.2015).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasných dôchodkov, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorychlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciou tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom	2 009	2010	2011	2 012	2013	2 014
Bežné príjmy						
Bežné výdavky						
Kapitálové príjmy						
Kapitálové výdavky						
Príjmy finančných operácií						
Výdavky finančných operácií						
Príjmy celkom						
Výdavky celkom						

Zdroj: OcÚ Gemerské Dechtáre, 2015

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať Opatrenie klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Manažment a správa obce

Súčasnú zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Gemerské Dechtáre. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Jesenské
Sídlo pracoviska daňového úradu	R. Sobota
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Jesenské
Sídlo Okresného súdu	R. Sobota
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	R. Sobota
Sídlo pracoviska obvodného úradu	R. Sobota
Sídlo Územnej vojenskej správy	Banská Bystrica
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	R. Sobota
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	R. Sobota
ŠÚ SR	

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Gemerské Dechtáre je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobou nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidiecky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade BBK bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomických štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze síce podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu. Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Zvolen. Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. lazy. Prírodné zdroje BBK sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd

využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokovzdelanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrnohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Nasledujúca časť prezentuje naľňanie cieľov peredchádzajúceho PHSR.

7.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.	
Opatrenie 6.1.1.1	Spracovať stratégiu podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VÚC, štátu a EÚ.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.2	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselnej zóny v obci - príprava územia a realizácia infraštruktúry.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.3	Vymedziť prenájomateľné obecné priestory pre potrebné služby a remeselné dielne.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.4	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.5	Zvýšenie kapacít informačných a poradenských služieb a podpora vzdelávania firiem.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.6	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.7	Podporovanie zavádzania remeselníckych dielní pre remeslá, ktoré sú pre obec typické.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.8	Rekonštrukcia existujúcej zastaralej priemyselnej zóny - areál PD.	častočne splnené
Opatrenie 6.1.1.9	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.10	Zriadenie chránenej dielne pre handicapovaných obyvateľov obce.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.11	Podpora vidieckej turistiky.	splnené

Opatrenie 6.1.1.12	Nákup novej techniky a technológií v PD.	častočne splnené
Opatrenie 6.1.1.13	Rekonštrukcia objektov s umiestnenými prevádzkami predajní a drobného podnikania v tradičnom štýle.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.14	Založenie píly v obci - podnikateľský subjekt.	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.15	Založenie drevovýroby - nábytkárstvo, ...	nesplnené
Opatrenie 6.1.1.16	Zriadenie chovu koní s príslušenstvom a ubytovacích zariadení.	nesplnené

Ciele a opatrenia	Merateľné indikátory
Cieľ 6.1.2	Podpora tradičných odvetví priemyslu
Opatrenia 6.1.2.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Opatrenia 6.1.2.2	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí obce vytvorené ideálne podmienky – poľnohospodárstvo, potravinárstvo.
Opatrenia 6.1.2.3	Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinné zdroje regiónu.

7.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Ciele a opatrenia	Merateľné indikátory
Cieľ 6.2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry
Opatrenie 6.2.1.1	Dostavba chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Opatrenie 6.2.1.2	Úprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií.
Opatrenie 6.2.1.3	Budovanie miestnych cyklotrás.
Opatrenie 6.2.1.4	Výstavba nových autobusových zastávok.
Opatrenie 6.2.1.5	Výstavba samostatných parkovacích plôch v obci.
Opatrenie 6.2.1.6	Výstavba cestnej komunikácie k miestnemu futbalovému ihrisku.

Ciele a opatrenia	Merateľné indikátory
Cieľ 6.2.2	Rozvoj občianskej infraštruktúry
Opatrenie 6.2.2.1	Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu IBV, prípadne priemyselné zóny.
Opatrenie 6.2.2.2	Rekonštrukcia miestneho vodovodu.
Opatrenie 6.2.2.3	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.
Opatrenie 6.2.2.4	Výstavba obecnej kanalizácie.
Opatrenie 6.2.2.5	Úprava verejných plôch.
Opatrenie 6.2.2.6	Rekonštrukcia mostov a lávok.
Opatrenie 6.2.2.7	Výstavba ČOV.
Opatrenie 6.2.2.8	Regulácia koryt miestneho potoka prechádzajúceho cez obec
Opatrenie 6.2.2.9	Výstavba odvodňovacích kanálov.
Opatrenie 6.2.2.10	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.
Opatrenie 6.2.2.11	Rekonštrukcia areálu cintorína.
Opatrenie 6.2.2.12	Rekonštrukcia interiéru obecného úradu.
Opatrenie 6.2.2.13	Zabezpečenie vysokorychlostného Internetu.
Opatrenie 6.2.2.14	Rekonštrukcia elektrickej siete.
Opatrenie 6.2.2.15	Výstavba odkalovacej hrádze na hornom konci obce.
Opatrenie 6.2.2.16	Iluminácia kostola.
Opatrenie 6.2.2.17	Protierózne a protizosuvné opatrenia.
Opatrenie 6.2.2.18	Výsadba izolačnej zelene okolo PD.
Opatrenie 6.2.2.19	Rekonštrukcia domu smútku.

7.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ciele a opatrenia	Merateľné indikátory
Cieľ 6.3.1	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenie 6.3.1.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	nesplnené
Opatrenie 6.3.1.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v celej obci.	splnené
Opatrenie 6.3.1.3	Zabezpečiť likvidáciu čiernych skládok v obci.	čiastočne splnené
Opatrenie 6.3.1.4	Likvidácia biologických skládok v areáli PD.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.3.2	Informovanosť a poradenstvo	
Opatrenie 6.3.2.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.3.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd	
Opatrenie 6.3.3.1	Zabezpečiť výstavbu kanalizačnej siete a spustenie čističky odpadových vôd, znížiť množstvo znečisťujúcich látok vo vypúšťaných odpadových vodách na limitovanú úroveň.	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	splnené
Opatrenie 6.3.3.3	Obnoviť prirodzené vodozadržné funkcie tokov a inundačných území (obnoviť staré korytá).	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.4	Výstavba odvodňovacích kanálov.	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.5	Zamedziť možnostiam znečistenia povrchových vôd tunajším poľnohospodárskym družstvom.	nesplnené
Opatrenie 6.3.3.6	Výstavba odkaľovacej hrádze na hornom konci obce.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.3.4	Ochrana ovzdušia	
Opatrenie 6.3.4.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	nesplnené

7.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.4.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.	
Opatrenie 6.4.1.1	Vybudovať/zriadiť zariadenie poskytujúce sociálne služby (dom opatrovateľskej služby, domov dôchodcov).	

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.4.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.	
Opatrenie 6.4.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	splnené
Opatrenie 6.4.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.5	Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.	splnené
Opatrenie 6.4.2.6	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.	splnené
Opatrenie 6.4.2.7	Zlepšiť sociálne povedomie rómskeho etnika v obci.	splnené
Opatrenie 6.4.2.8	Výstavba penziónu pre dôchodcov.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.9	Zriadenie centra voľného času.	nesplnené
Opatrenie 6.4.2.10	Zriadenie chránenej dielne pre handicapovaných obyvateľov obce.	nesplnené

7.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry.	
Opatrenie 6.5.1.1	Modernizovať a rekonštruovať budovu základnej školy.	nesplnené
Opatrenie 6.5.1.2	Modernizácia vnútorného vybavenia základnej školy.	nesplnené
Opatrenie 6.5.1.3	Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove základnej školy.	nesplnené
Opatrenie 6.5.1.4	Vybudovanie športového ihriska pre potreby základnej a materskej školy.	nesplnené
Opatrenie 6.5.1.5	Dostavba novej budovy základnej školy.	nesplnené

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.5.2.	Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.	
Opatrenie 6.5.2.1	Vybudovanie športového areálu v obci.	nesplnené
Opatrenie 6.5.2.2	Rekonštrukcia futbalového ihriska.	častočn splnené
Opatrenie 6.5.2.3	Výstavba cykloturistických trás.	splnené
Opatrenie 6.5.2.4	Výstavba športového areálu.	nesplnené
Opatrenie 6.5.2.5	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.	splnené
Opatrenie 6.5.2.6	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	splnené
Opatrenie 6.5.2.7	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.	splnené
Opatrenie 6.5.2.8	Podporovať talentovanú mládež.	splnené
Opatrenie 6.5.2.9	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	splnené
Opatrenie 6.5.2.10	Založenie športového klubu.	nesplnené

7.6 KULTÚRA

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.6.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.	
Opatrenie 6.6.1.1	Rekonštrukcia interiérov budovy domu kultúry.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov vo obci.	častočne splnené
Opatrenie 6.6.1.3	Prepojiť obec so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.	splnené
Opatrenie 6.6.1.7	Výstavba letného amfiteátru pre pravidelné folklórne festivaly a iné kultúrne akcie.	nesplnené
Opatrenie 6.6.1.8	Podpora rozvoja kultúrnych aktivít a tradícií prostredníctvom rómskej mládeže.	splnené
Opatrenie 6.6.1.9	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, festival na deň sv. Huberta.	splnené

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.6.2	Organizačné zabezpečenie	
Opatrenie 6.6.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	splnené

Ciele a opatrenia		Merateľné indikátory
Cieľ 6.6.3	Propagácia v oblasti kultúry	
Opatrenie 6.6.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	nesplnené

Opatrenie 6.6.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.	nesplnené
Opatrenie 6.6.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	splnené

7.6 CESTOVNÝ RUČ A PUBLIC RELATIONS

Ciele a opatrenia	Merateľné indikátory
Cieľ 6.8.1	Účinná propagácia obce.
Opatrenie 6.8.1.1	Vytvorenie samostatnej www stránky obce.
Opatrenie 6.8.1.2	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme ako aj publikáciu o obci.
Opatrenie 6.8.1.3	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.

Ciele a opatrenia	Merateľné indikátory
Cieľ 6.8.2	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
Opatrenie 6.8.2.1	Zriadenie chovu koní s príslušenstvom a ubytovacích zariadení.
Opatrenie 6.8.2.2	Vybudovanie oddychovej zóny obce.
Opatrenie 6.8.2.3	Výstavba športového areálu.
Opatrenie 6.8.2.3	Rozšírenie poľovníčkových revírov a výstavba poľovníckych chát.
Opatrenie 6.8.2.4	Výstavba ubytovacích zariadení a zriadenie centra pre poznávaciu turistiku.
Opatrenie 6.8.2.5	Vybudovanie športového areálu v obci.

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Gemerské Dechtáre nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie. Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť). Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia. V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Matica výkonu a dôležitosti

Dôležitosť	Výkon		
		vysoký	nízky
	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. **Kvadrant 2** pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. **Kvadrant 3** tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V **kvadrante 4** nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Gemerské Dechtáre a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce, - poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 1274,3 ha katastra obce, - 15,4 ha viníc, - cca. 680,9 ha lesných pozemkov, - 1 podnikateľský subjekt – právnická osoba, - celkovo 15 podnikateľských subjektov fyzické osoby, - existencia poľnohospodárskeho podniku, 	<ul style="list-style-type: none"> - nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite Rimavskej Soboty, - vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - slabá dostupnosť krajského mesta B. Bystrica, - absentujúca železničná doprava, - nízky počet mladých ľudí, - nedobudovaná infraštruktúra v obci, - nízky počet obyvateľov v obci, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - orientovanie sa na výrobu bez negatívnych účinkov na životné prostredie, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce, predovšetkým pre miestne pracovné sily, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, 	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>12</p> <p>7</p>	<p>Stratégia WO</p>

	7	1	6
T hrozby	Stratégia ST	5	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Problémom obce je nízky počet obyvateľov a nevybudovaná podnikateľská základňa.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prechádzajúca cesta III zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Rimavská Sobota, ako aj spádovej obce Jesenské, - napojenie na cestu R1, - vybudovaná sieť miestnych komunikácií v dĺžke cca. 3 km, - hromadná doprava zabezpečená spoločnosťou SAD, a.s. Rimavská Sobota, - dobré pokrytie obce zastávkami SAD, - dostatok parkovacích miest v centrálnej časti obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií, - zlý technický stav cesty III, - nedobudované chodníky pozdĺž cesty III, - nevyhovujúci stav autobusovej zastávky, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia priameho železničného spojenia, - neodstočná zimná údržba cesty III triedy a miestnych komunikácií,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie peších a cyklistických prepojení za účelom efektívneho prepojenia s ostatnými časťami obce a prírodnými hodnotami, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6 3	7 Stratégia WO 3
T hrozby	Stratégia ST 9	2 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia ST - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> - existencia 1 cintorína, - existencia priestorov pre rozšírenie miestneho cintorína, - dobré pokrytie územia verejným osvetlením, - obec pripojená na elektrickú rozvodnú sieť, - dostatočná kapacita elektrickej siete, - vybudovaný verejný vodovod, - vlastný zdroj pitnej vody s výdatnosťou 50l/s, - vybudovaný vodojem s kapacitou 500 hl, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia rozvodnej siete plynu, - nevyhovujúce pokrytie signálom mobilných operátorov – Orange, T - mobile, O2, - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia – vysoká ekonomická náročnosť, - nevyhovujúci stav elektrickej siete NN, - nevyhovujúci stav elektrickej siete VN, - zlý technický stav telefónnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia verejného osvetlenia (LED) a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>8</p>	<p>8</p> <p>4</p> <p>Stratégia WO</p> <p>4</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>4</p>	<p>4</p> <p>Stratégia WT</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Gemerské Dechtáre na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - zavedený separovaný zber v obci, - skládka TKO sa nachádza v blízkej vzdialenosti mimo katastra obce, - fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - absencia technických opatrení na odvedenie privalových vôd do recipientu potoka, - nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - nevybudované obecné kompostovisko, - nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, - potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - výstavba obecného kompostoviska, - výstavba splaškovej kanalizačnej siete, 	<ul style="list-style-type: none"> - ohrozená kvalita povrchových vôd potoka, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva,

<ul style="list-style-type: none"> - výstavba zberného dvora pre separovaný zber a obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EU v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvážaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvážaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>6</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>11</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>9</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>8</p> <p>Stratégia WT</p>

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, - prechádzajúce hydričné koridory, - príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická miera zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), - obec Gemerské Dechtáre sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej ekologickej, prírodnej aj historickej hodnoty, - prítomnosť lokality NATURA 2000 Cerová vrchovina-Porimavie, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - na vodnom toku mimo cneturm obce nie sú vybudované regulačné objekty, - nevybudovaná splašková a dažďová kanalizačná sieť, - potreba čistenia koryta potoka, - nedostatočne oddelená zeleň od spevnených plôch, - existencia čiernych skládok, - nedostatočná pravidelná estetická výsadba v rámci verejných priestranstiev a oddychových zón, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - absencia povodňových máp,
Príležitosti	Ohrozenia

<ul style="list-style-type: none"> - regulácia koryt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>7 2</p>	<p>12</p> <p>3</p> <p>5</p> <p>Stratégia WO</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>9</p> <p>Stratégia WT</p>

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Banskobystrickom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - organizované malé obecné služby pre nezamestnaných, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia zariadenia pre seniorov, - absencia zdravotného strediska – najbližšie v obci Hostice a Jesenské, - absencia priestorov pre stretávanie sa obyvateľov v dôchodkovom veku, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nízky počet obyvateľov bráni rozvojovým aktivitám v tejto oblasti, - nevyhovujúci stav bytového fondu,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - výstavba nájomného bytového domu, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, Projektov a programov na podporu sociálneho 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov

<p>začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - o zamestnanie na podporované pracovné miesta, nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehĺbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>4</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>8</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>13</p>	<p>Stratégia WT</p> <p>3 7 5</p>

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu WT – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Rimavská Sobota.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia materskej školy, - vybudované futbalové ihrisko, - existencia poľovníckych revírov, - možnosti rozvoja turistiky, - činný futbalový klub, ktorý vznikol v roku 1950, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia základnej školy v obci, - kvôli nízkemu počtu žiakov zrušená základná škola, - nedostatočný a stále sa znižujúci počet obyvateľov v predproduktívnom veku,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - modernizácia predškolského zariadenia, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Gemerské Dechtáre, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - rekonštrukcia infraštruktúry vzdelávania, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti		3

	Stratégia SO	Stratégia WO
	5	6
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT
		1 4 7

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dlhoročná história obce, tradície, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - prítomnosť kultúrneho spolku Csemadok, - pravidelné organizované akcie - dni obce, Mikulášska, Silvestrovská zábava, - občianske združenia: Poľovnícke združenie, Požiarny zväz, Záhradkársky zväz, Červený kríž, Združenie rodičov, - existencia kultúrneho domu v budove obecného úradu, - každoročné Septembrové hody, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - absencia verejnej knižnice, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry v zmysle pôvodného štýlu, dovybavenie interiérov, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - zoslabovanie tradičného vnímania obce Gemerské Dechtáre, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11 9 4	Stratégia WO 7
T hrozby	Stratégia ST 2	Stratégia WT 7

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A ČESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - bohaté kultúrne dedičstvo, - prírodné krásy v okolí obce, - CHKO Cerova Vrchovina, - ubytovacie zariadenie - penzión, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - blízke vodné nádrže, - veľký počet hradov vytvárajú ideálne podmienky na rozvoj poznávacej turistiky, - početné množstvo turistických chodníkov, - početné množstvo cykloturistických trás, - existencia poľovníckeho revíru, 	<ul style="list-style-type: none"> - málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - neexistencia www stránky obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelármi, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Gemerské Dechtáre v rámci regionálnych štruktúr, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - cezhraničná spolupráca, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty, 	<ul style="list-style-type: none"> - pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v mikroregiónu a okolí, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>8</p> <p>5</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>7</p>
T hrozby	<p>11</p> <p>4</p> <p>Stratégia ST</p> <p>3</p>	<p>Stratégia WT</p>

Obec disponuje určitým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupná v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - zlý technický stav obecného úradu, - nevyhovujúci spôsob informovania o dianí v obci, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou,

	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostupný kvalitný digitálny obsah,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia <i>SO</i></p> <p>6</p> <p>1</p>	<p>Stratégia <i>WO</i></p> <p>1</p> <p>4</p>
T hrozby	<p>Stratégia <i>ST</i></p> <p>3</p> <p>5</p>	<p>Stratégia <i>WT</i></p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prístup na internet v budove obecného úradu, - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov

<p>imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia, 	
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>2</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>5</p> <p>7</p> <p>9</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>Stratégia WT</p> <p>0</p> <p>5</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégie WO a WT – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaraďovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Gemerské Dechtáre a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Gemerské Dechtáre patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nevybudovaná vodovodná a kanalizačná sieť, absentujúca plynofikácia, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti dodávok vody, odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Gemerské Dechtáre vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE GEMERSKÉ DECHTÁRE.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Gemerské Dechtáre. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Gemerské Dechtáre a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BBSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Gemerské Dechtáre poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neodôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Gemerské Dechtáre je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné

stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Obec Gemerské Dechtáre je súčasťou vyššieho územného celku B. Bystrica. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHSR obce Gemerské Dechtáre:

Hlavné disparity BBSK

v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;

v priemysle

- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode;
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť MSP;

v službách

- výrazné disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absenciu kvality poskytovaných služieb;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- značné ekologické zaťaženie poľnohospodárskej krajiny;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu;
- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest, najmä vo vidieckych okresoch;
- najvyšší podiel obyvateľstva len s ukončeným základným vzdelaním v SR.

Hlavné faktory rozvoja NK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia, má najlepšie podmienky pre poľnohospodársku produkciu;
- vysoký poľnohospodársky potenciál umožňuje pestovanie prakticky všetkých druhov ekologických potravín a živočíšnej výroby, ťažiskové odvetvie;
- rozvoj biotechnológií;

v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne, ale s odlišným postavením jednotlivých odvetví (rozhodujúce postavenie má strojársky, chemický a potravinársky priemysel), s dlhodobým pôsobením dáva možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví najmä elektrotechnickom priemysle;
- možnosť posilňovania exportu, budovanie nadregionálnych väzieb;

v službách

- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce;
- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva s prepojením na ekologický vidiecky turizmus;

v technickej infraštruktúre

- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- potenciál využitia vodných zdrojov;
- zlepšenie energetickej bilancie regiónu využívaním jadrovej-energetického komplexu Mochovce, hydroenergetického potenciálu, geotermálnych prameňov, biomasy a bioplynu;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení;
- silný potenciál cezhraničnej spolupráce, možnosť vytvárania cezhraničných sídelných aglomerácií.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Gemerské Dechtáre v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce, + poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 1274,3 ha katastra obce, + 15,4 ha viníc, + cca. 680,9 ha lesných pozemkov, + 1 podnikateľský subjekt – právnická osoba, + celkovo 15 podnikateľských subjektov fyzické osoby, + existencia poľnohospodárskeho podniku, 	<ul style="list-style-type: none"> - nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite Rimavskej Soboty, - vysoká miera nezamestnanosti v produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - slabá dostupnosť krajského mesta B. Bystrica, - absentujúca železničná doprava, - nízky počet mladých ľudí, - nedobudovaná infraštruktúra v obci, - nízky počet obyvateľov v obci, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľov,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + prechádzajúca cesta III zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Rimavská Sobota, ako aj spádovej obce Jesenské, + napojenie na cestu R1, + vybudovaná sieť miestnych komunikácií v dĺžke cca. 3 km, + hromadná doprava zabezpečená spoločnosťou SAD, a.s. Rimavská Sobota, + dobré pokrytie obce zastávkami SAD, + dostatok parkovacích miest v centrálnej časti obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií, - zlý technický stav cesty III, - nedobudované chodníky pozdĺž cesty III, - nevyhovujúci stav autobusovej zastávky, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia priameho železničného spojenia, - neodstatok zimná údržba cesty III triedy a miestnych komunikácií,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + existencia 1 cintorína, + existencia priestorov pre rozšírenie miestneho cintorína, + dobré pokrytie územia verejným osvetlením, + obec pripojená na elektrickú rozvodnú sieť, + dostatočná kapacita elektrickej siete, + vybudovaný verejný vodovod, + vlastný zdroj pitnej vody s výdatnosťou 50l/s, + vybudovaný vodojem s kapacitou 500 hl, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia rozvodnej siete plynu, - nevyhovujúce pokrytie signálom mobilných operátorov – Orange, T - mobile, O2, - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia – vysoká ekonomická náročnosť, - nevyhovujúci stav elektrickej siete NN, - nevyhovujúci stav elektrickej siete VN, - zlý technický stav telefónnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Gemerské Dechtáre na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + zavedený separovaný zber v obci, + skládka TKO sa nachádza v blízkej vzdialenosti mimo katastra obce, + fungujúci systém odvozu a likvidácie komunálneho odpadu, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - absencia technických opatrení na odvedenie prívalových vôd do recipientu potoka, - nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber,

	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudované obecné kompostovisko, - nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, - potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,
--	---

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, + prechádzajúce hydričné koridory, + príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická miera zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), + obec Gemerské Dechtáre sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej ekologickej, prírodnej aj historickej hodnoty, + prítomnosť lokality NATURA 2000 Cerová vrchovina-Porimavie, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - na vodnom toku mimo cneturm obce nie sú vybudované regulačné objekty, - nevybudovaná splašková a dažďová kanalizačná sieť, - potreba čistenia koryta potoka, - nedostatočne oddelená zeleň od spevnených plôch, - existencia čiernych skládok, - nedostatočná pravidelná estetická výsadba v rámci verejných priestranstiev a oddychových zón, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - absencia povodňových máp,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...), + organizované malé obecné služby pre nezamestnaných, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia zariadenia pre seniorov, - absencia zdravotného strediska – najbližšie v obci Hostice a Jesenské, - absencia priestorov pre stretávanie sa obyvateľov v dôchodkovom veku, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nízky počet obyvateľov bráni rozvojovým aktivitám v tejto oblasti, - nevyhovujúci stav bytového fondu,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + existencia materskej školy, + vybudované futbalové ihrisko, + existencia poľovníckych revírov, + možnosti rozvoja turistiky, + činný futbalový klub, ktorý vznikol v roku 1950, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia základnej školy v obci, - kvôli nízkemu počtu žiakov zrušená základná škola, - nedostatočný a stále sa znižujúci počet obyvateľov v predproduktívnom veku,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + dlhoročná história obce, tradície, + prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol), + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + prítomnosť kultúrneho spolku Csemadok, + pravidelné organizované akcie - dni obce, Mikulášska, Silvestrovská zábava, + občianske združenia: Poľovnícke združenie, Požiarny zväz, Záhradkáarsky zväz, Červený kríž, Združenie rodičov, + existencia kultúrneho domu v budove obecného úradu, + každoročné Septembrové hody, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - absencia verejnej knižnice, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok,

	- neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
--	---

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + bohaté kultúrne dedičstvo, + prírodné krásy v okolí obce, + CHKO Cerova Vrchovina, + ubytovacie zariadenie - penzión, + veľký počet povrchových prírodných útvarov, + strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, + blízke vodné nádrže, + veľký počet hradov vytvárajú ideálne podmienky na rozvoj poznávacej turistiky, + početné množstvo turistických chodníkov, + početné množstvo cykloturistických trás, + existencia poľovníckeho revíru, 	<ul style="list-style-type: none"> - málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - neexistencia www stránky obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelármi, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupná v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - zlý technický stav obecného úradu, - nevyhovujúci spôsob informovania o dianí v obci, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedostatočné pokrytie obce kamerovým systémom, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + prístup na internet v budove obecného úradu, + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnem úrade, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.

3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Gemerské Dechtáre.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

*Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre
2015 - 2024*

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE GEMERSKÉ DECHTÁRE

Vízia

Obec Gemerské Dechtáre bude obcou, ktorá bude vyvážené zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim sociálne služby pre svojich obyvateľov. Bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty, ktoré zasahujú do oblasti – CHKO Cerová vrchovina. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí. V oblasti technickej infraštruktúry sa bude snažiť dobudovať základné siete – vodovodnú, kanalizačnú, prípadne aj plynovú.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Gemerské Dechtáre. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Gemerské Dechtáre a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Gemerské Dechtáre disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Gemerské Dechtáre všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Gemerské Dechtáre v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v časti intravilánu obce, kde sa rozprestiera objekt poľnohospodárskeho podniku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry

zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie obce neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znížovaniu podielu zelených plôch na zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská vo všetkých častiach obce - Gemerské Dechtáre so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení - počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadila nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Gemerské Dechtáre považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Gemerské Dechtáre v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia. Základná škola bolo v dôsledku nízkeho počtu žiakov zrušená. V prípade nárastu počtu obyvateľov je možné o znovuzriadení uvažovať v spolupráci s obcou Hostice.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Gemerské Dechtáre či koncepcných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Gemerské Dechtáre v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolórom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický cieľ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľadňovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Gemerské Dechtáre nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Gemerské Dechtáre, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do lesníctva a cestovného ruchu, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľadňovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a v jej blízkom okolí. Bude ochraňovať prírodné hodnoty v rámci CHKO Cerovian vrchovina, ktoré vstupujú do územia z juhu a zo severu. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt – organizovaním folklórnej slávnosti, rekonštrukciou tradičných stavieb, ale aj ostatných historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie

zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

Formulácia a návrh stratégie

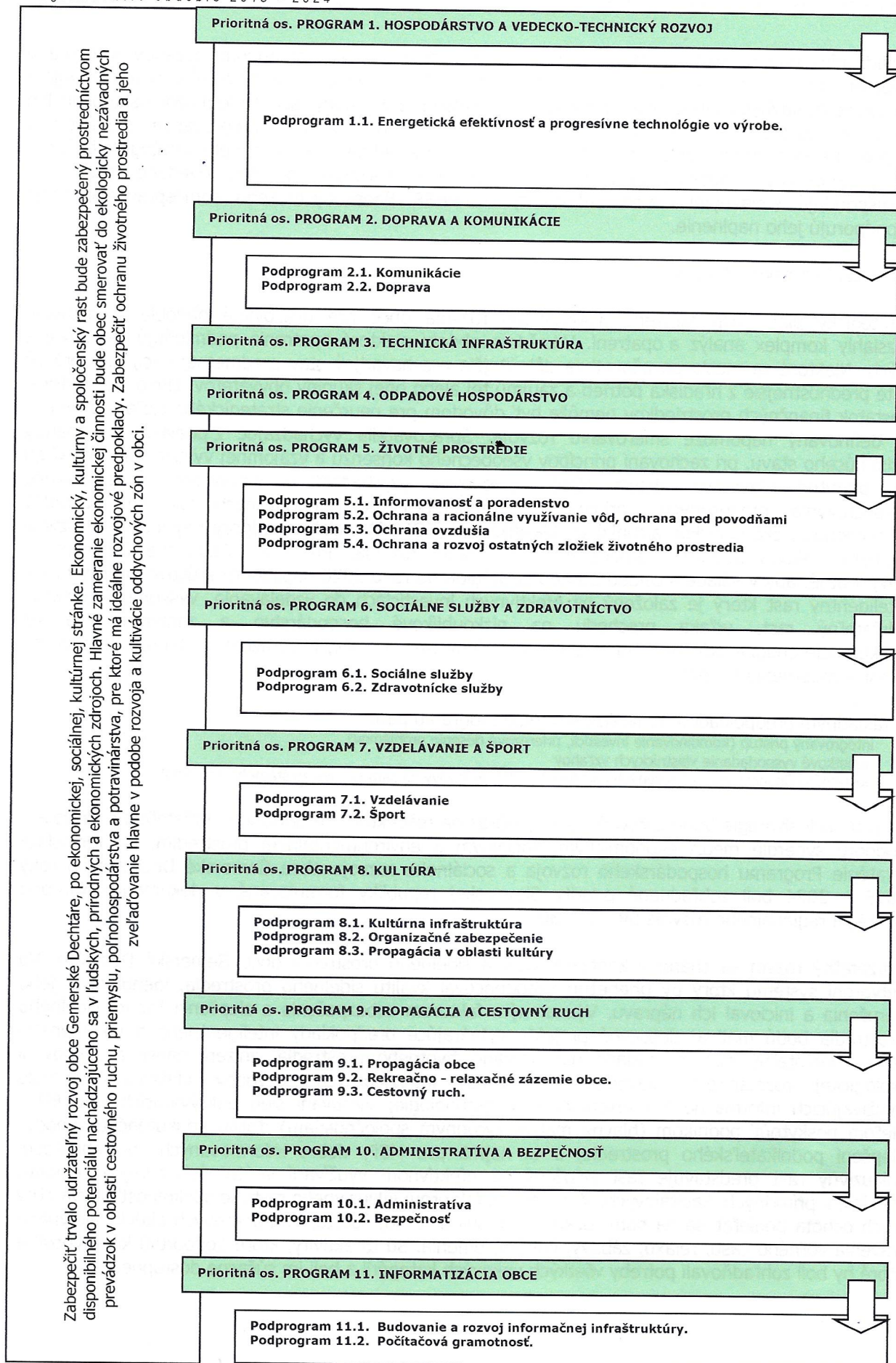
Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – nedostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Gemerské Dechtáre je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Gemerské Dechtáre. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na využívanie alternatívnych zdrojov energie pre potreby samosprávy.

Podprogram 1.1. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

- Cieľ 1.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
Opatrenie 1.1.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Komunikácie

- Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Opatrenie 2.1.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Opatrenie 2.1.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Opatrenie 2.1.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Opatrenie 2.1.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Opatrenie 2.1.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Opatrenie 2.1.7 Úprava dopravnej infraštruktúry.

Podprogram 2.2.

Doprava

- Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
Opatrenie 2.2.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

- Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.
Opatrenie 3.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Opatrenie 3.2 Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.
Opatrenie 3.3 Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.
Opatrenie 3.4 Rekonštrukcia verejného vodovodu.
Opatrenie 3.5 Rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete.
Opatrenie 3.6 Výstavba rozvodnej siete plynu.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

- Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
Opatrenie 4.1 V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2 Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Opatrenie 4.3 Rekultivácia čiernych skládok.
Opatrenie 4.4 Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.
Opatrenie 4.5 Výbudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Opatrenie 4.6 Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.
Opatrenie 4.7 Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Informovanosť a poradenstvo

- Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Výstavba protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia priestorov pre zriadenie pamätnej izby obce.

Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre
2015 - 2024

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Využívanie nových technológií pre produkciu energií čistým, životné prostredie nezaťažujúcim spôsobom.

Podprogram 1.1. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.1	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
-----------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu. Inštalácia slnečných kolektorov na budovu ZŠ s MŠ.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Gemerské Dechtáre. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Komplexná rekonštrukcia miestnych komunikácií.
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivita	Rekonštrukcia cesty III. triedy.
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy prepájajúcej obec s obcou Hostice.
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkoviska pred obecným cintorínom. Rekonštrukcia a rozšírenie parkovacích plôch v priestore OcÚ.
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž miestnej komunikácie od cesty III triedy.
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivita	Rekonštrukcia premostenia cez vodný tok.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusovú zastávku na ceste III. so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu

na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 3.1 Aktivita Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Príprava priestorov pre IBV.
- Opatrenie 3.2 Aktivita Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.
Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava Projektového spisu.
Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.
- Opatrenie 3.3 Aktivita Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.
Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia areálu cintorína.
Rekonštrukcia domu smútku.
Rekonštrukcia oplotenia cintorína.
- Opatrenie 3.4 Aktivita Rekonštrukcia verejného vodovodu.
Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia vodovodnej siete.
- Opatrenie 3.5 Aktivita Rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete.
Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN – zemné vedenie.
- Opatrenie 3.12 Aktivita Výstavba rozvodnej siete plynu.
Vybudovať VTL plynovod.
Vybudovať regulačnú stanicu RS – VTL/STL Gemerské Dechtáre.
Vybudovať miestnu plynovodnú STL sieť v obci Gemerské Dechtáre z materiálu PE 100.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 4.1 Aktivita V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.
Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne.
Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
- Opatrenie 4.2 Aktivita Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.
Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.
Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.
Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
- Opatrenie 4.3 Aktivita Rekultivácia čiernych skládok.
Lokalizácia čiernych skládok.
Likvidácia skládok.
- Opatrenie 4.4 Aktivita Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba obecného kompostoviska.
Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko.
Výstavba zberného dvora pre separovaný zber.
Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
- Opatrenie 4.5 Aktivita Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba kanalizačnej siete.
Výstavba ČOV.
- Opatrenie 4.6 Aktivita Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
- Aktivita Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.
Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
- Aktivita Výstavba vodovodnej siete.
- Opatrenie 5.2.2 Revitalizácia protizáplavových opatrení.
- Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia opatrení na vodnom toku.
- Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.
- Aktivita Analýza súčasného stavu.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia koryta vodného toku.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
- Aktivita Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.4.1 Realizácia protierózných opatrení.
- Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia protierózných opatrení.
- Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
- Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychovej zóny v centrálnej časti obce.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
- Aktivita Výstavba denného stacionára.
Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.

Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivita Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.
Podpora mladých rodín s deťmi.

Opatrenie 6.1.3 Marginalizované skupiny.
Aktivita Rekonštrukcia zariadenia núdzového bývania.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita Možnosť rozvoja zdravotníckych služieb v budove bývalej materskej školy.
Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára (1 x týždenne).

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivita Modernizácia vybavenia MŠ.
Revitalizácia areálu materskej školy.
Rekonštrukcia budovy materskej školy.

Opatrenie 7.1.2 Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia a zateplenie budovy základnej školy.
Rekonštrukcia a modernizácia školskej kuchyne.
Rekonštrukcia priestorov CVČ.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia a dostavba športovej infraštruktúry.
Rekonštrukcia detského ihriska.

Opatrenie 7.2.2 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivita Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia budovy domu kultúry.
Modernizácia interiérov domu kultúry – rekonštrukcia sociálnych zariadení.
Modernizácia vybavenia domu kultúry.

Opatrenie 8.1.2 Rekonštrukcia priestorov pre zriadenie pamätnej izby obce.
Aktivita Rekonštrukcia priestorov.
Obstaranie expozície.

Opatrenie 8.1.3 Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
Aktivita Podpora kultúrnych podujatí.
Výstavba prírodného amfiteátru.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.
Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúlí v obci.

Aktivita Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atraktivitách obce.
Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba turistických a cykloturistických trás s prepojením na hodnoty mikroregiónu.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

Aktivity

Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.1.1 Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – exteriéry.
Komplexná rekonštrukcia obecného úradu – interiéry.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.2.1 Zriadenie kamerového systému.
Aktivity Inštalácia kamerového systému v priestore vstupu do obce a centra obce.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivity Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
- Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivity Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.
Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
- Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.
- Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Gemerské Dechtáre	0	30 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Gemerské Dechtáre	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Gemerské Dechtáre	0	3
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Gemerské Dechtáre	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Gemerské Dechtáre	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Gemerské Dechtáre	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Gemerské Dechtáre	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	50
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	19
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0

Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Gemerské Dechtáre	0	0
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Gemerské Dechtáre	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných mostov	výstup	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	3
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Gemerské Dechtáre	0	30
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	30
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
Opatrenie 3.3	Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	3500
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	200
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Gemerské Dechtáre	95	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Gemerské Dechtáre	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
Opatrenie 3.6	Výstavba rozvodnej siete plynu.	Dĺžka rekonštruovanej a novovybudovanej infraštruktúry	dopad	km	obec Gemerské Dechtáre	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Gemerské Dechtáre	0	40
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Gemerské Dechtáre	0	35
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Gemerské Dechtáre	0	5
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Gemerské Dechtáre	0	5
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Gemerské Dechtáre	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Gemerské Dechtáre	0	35
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	454
Opatrenie 4.4	Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Gemerské Dechtáre	0	4,9
		Počet vybudovaných kompostovísk	Výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Gemerské Dechtáre	0	10
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Gemerské Dechtáre	0	5

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Gemerské Dechtáre	90	99
		Počet revitalizovaných studní	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	2
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzí	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1,5
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Gemerské Dechtáre	0	2,5
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec	0	20

					Gemerské Dechtáre		
--	--	--	--	--	----------------------	--	--

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Gemerské Dechtáre	0	40

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Gemerské Dechtáre	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	50
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	500
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	50

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	25
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	50
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	20

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	5
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových	dopadu	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1

		služieb verejnej infraštruktúry					
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	60

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
-----------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	0
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	150
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	20
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	200
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	20

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
------------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	5
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	35
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	40

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
-----------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	300
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	450
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia priestorov pre zriadenie pamätnej izby obce.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	50
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	0	20
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	100

		Počet návštevníkov zariadení	dopad	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	100
Opatrenie 08.1.3	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	100
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Ciel' 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Ciel'ová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Ciel' 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Ciel'ová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	500
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Ciel' 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Ciel'ová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	1900	454
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obce.	Počet nových inštalovaných tabúl	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	2
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Ciel' 9.2 Budovanie rekreačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Ciel'ová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	500

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Gemerské Dechtáre	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	454

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	10
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m ²	obec Gemerské Dechtáre	0	300

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	10
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	0	30
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	10	20

		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Gemerské Dechtáre	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Gemerské Dechtáre	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Gemerské Dechtáre	10	20

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Gemerské Dechtáre
2015 - 2024

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE GEMERSKÉ DECHTÁRE

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Gemerské Dechtáre. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Gemerské Dechtáre, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Gemerské Dechtáre, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Gemerské Dechtáre na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Gemerské Dechtáre

Implementácia PHRSR obce Gemerské Dechtáre sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Gemerské Dechtáre je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Gemerské Dechtáre. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Gemerské Dechtáre budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Gemerské Dechtáre.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Gemerské Dechtáre je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Gemerské Dechtáre. Hlavným cieľom

monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Gemerské Dechtáre vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie Mestského zastupiteľstva obce Gemerské Dechtáre (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Gemerské Dechtáre). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Gemerské Dechtáre. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Gemerské Dechtáre a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Gemerské Dechtáre. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Gemerské Dechtáre na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Gemerské Dechtáre najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Gemerské Dechtáre. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Gemerské Dechtáre pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Gemerské Dechtáre. Hodnotiace obdobie pri následnom

hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Gemerské Dechtáre, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Gemerské Dechtáre.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	OcÚ	poslanci,	verejné	Prepojenie PHRSR a	Hodnotiaca	Monitorovacia

			obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	prerokovanie	rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	správa, Uznesenie OZ
8.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných Projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej popravenosti Projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Využívanie nových technológií pre produkciu energií čistým, životné prostredie nezaťažujúcim spôsobom.						
Podprogram 1.1. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.1	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.1.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec G. Dechtáre
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu ZŠ s MŠ.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer	
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce G. Dechtáre. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej	

infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Komplexná rekonštrukcia miestnych komunikácií.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III. triedy.	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Výstavba cyklotrasy prepájajúcej obec s obcou Hostice.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec G. Dechtáre
	Dostavba parkoviska pred obecným cintorínom.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Rekonštrukcia a rozšírenie parkovacích plôch v priestore OcÚ.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž miestnej komunikácie od cesty III triedy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia premostenia cez vodný tok.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Zrekonštruovať autobusovú zastávku na ceste III. so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										

Opatrenie 2.1.3									
Opatrenie 2.1.4									
Opatrenie 2.1.5									
Opatrenie 2.1.6									
Podprogram 2.2. Doprava									
Cieľ 2.1									
Opatrenie 2.1.1									

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer										
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.										
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.									
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.									
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia				
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci				
	Príprava priestorov pre IBV.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci				
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.									
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia				
	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec G. Dechtáre				
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre				
Opatrenie 3.3	Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.									
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia				
	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec G. Dechtáre				
	Revitalizácia areálu cintorína.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre				
	Rekonštrukcia domu smútku.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre				
	Rekonštrukcia oplotenia cintorína.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre				
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia verejného vodovodu.									
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia				
	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	VEOLIA, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VEOLIA, a.s., obec G. Dechtáre				
	Rekonštrukcia verejného vodovodu.	250	VEOLIA, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VEOLIA, a.s., obec G. Dechtáre				
Opatrenie 3.5	Rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete.									
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia				
	Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN – zemné vedenie.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.				
Opatrenie 3.6	Výstavba rozvodnej siete plynu.									
Aktivity		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia				
	Vybudovať VTL plynovod.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,				
	Vybudovať regulačnú stanicu RS – VTL/STL Gemerské Dechtáre.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,				
	Vybudovať miestnu plynovodnú STL sieť v obci G. Dechtáre z materiálu PE 100.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024

Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Likvidácia skládok.	2	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 4.4	Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Výstavba obecného kompostoviska.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	VEOLIA, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	nízky	VEOLIA, a.s., obec G. Dechtáre
	Výstavba kanalizačnej siete.	500	VEOLIA, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VEOLIA, a.s., obec G. Dechtáre
	Výstavba ČOV.	400	VEOLIA, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VEOLIA, a.s., obec G. Dechtáre
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec G. Dechtáre

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba vodovodnej siete.	podľa potreby	VEOLIA, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	VEOLIA, a.s., obec G. Dechtáre
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec G. Dechtáre
	Revitalizácia opatrení na vodnom toku.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec G. Dechtáre
	Revitalizácia koryta vodného toku.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec G. Dechtáre
	Realizácia protierózných opatrení na poľnohospodárskej pôde.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Výstavba oddychovej zóny v centrálnej časti obce.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbalť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba denného stacionára.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Zabezpečenie služby donášky nákupov	podľa potreby	rozpočet	verejný sektor	vysoký	obec G.

	starším obyvateľom obce.		obce, ŠF EÚ			Dechtáre
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Podpora mladých rodín s deťmi.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia zariadenia nudzového byvania.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Možnosť rozvoja zdravotníckych služieb v budove bývalej materskej školy.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec G. Dechtáre
	Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára (1 x týždenne).	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec G. Dechtáre

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia MŠ.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Revitalizácia areálu materskej školy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
	Reonštrukcia budovy materskej školy.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec G. Dechtáre
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					